Aragon

MUTLU AŞK YOKTUR

çevrenler
gertrude duruscy
lâhmet necdet

Mutlu Aşk Yoktur –Aragon

ADAM YAYINLARI
Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Birinci Basım: Mart 1988
İkinci Basım: Eylül 1989
Üçüncü Basım: Ekim 1991
Dördüncü Basım: Eylül 1993
Beşinci Basım: Mart 1994
Altıncı Basım: Şubat 1997
Yedinci Basım: Mart 1998
Sekizinci Basım: Eylül 1999.
Dokuzuncu Basım: Ekim 2001.

Fransızca'dan Çevirenler:
Gertrude Durusoy
Ahmet Necdet

ARAGON ÜZERİNE

Louis Aragon, Türk okurunun iyi tanıdığı çağdaş bir şair, romancı ve deneme yazarı. *Mutlu Aşk Yoktur* başlığını taşıyan bu yapıt, O'nun çeşitli kitaplarından seçerek çevirdiğimiz ve belirli bir sıra gözeterek sunduğumuz şiirlerden oluştu.

Aragon, 3 Ekim 1897'de Paris'te dünyaya geldi. Ortaokul ve lise öğrenimini Neuilly'de gördü. O yıllarda en çok Barres, Gorki ve Rousseau'yu tanımaya çalıştı. Yükseköğrenimini tıp fakültesinde yaptı ve doktor oldu.

Aragon, 1917 yılında Andre Breton ile tanıştı. Bu tanışma, 14 yıl sürecek olan bir edebiyat dostluğunun kapısını açtı. Her ikisi de, önce "dadacılık" ve kısa bir süre sonra da "gerçeküstücü lük" akımı içinde yer aldılar. Bir sanat ve edebiyat akımı olarak I.Dünya Savaşı esnasında ortaya çıkan "dada" hareketi, alışılmış toplum düzenini, kültürünü ve sanatını yıkmayı amaçlamaktaydı. Bunu yaparken de akıldışılığı, sezgiyi, rastlantıyı ve acımasız bir ironi'yi ön planda tutuyordu. Zürih ile New York'ta aynı zamanda doğan ve Tristan Tzara, Hans Arp, Francis Picabia...gibi sanatçılar tarafından temsil edilen bu başkaldırma hareketi, kısa zamanda İsviçre'den Almanya'ya ve Fransa'ya yayıldı. Aragon da "dadacı" akıma ilgisiz kalmadı, 1919'da Andre Breton ve Philippe Soupault ile beraber *Litterature* adlı dergiyi kurdu, 1920'de ilk şiir kitabı olan *Feu de Joie* yi ve 1921'de de *Anicet ou le Panorama* adlı romanını yayımladı. Pek çok yazar arkadaşı gibi, Aragon, eksiksiz bir nihilizme varan "dada" hareketinden 1922'de koptu ve kısa bir süre sonra "gerçeküstücülük" akımına katıldı. Ruhsal otomatizm aracılığı ile sanatsal ve düşünsel her türlü değerin köklü bir şekilde yenilenmesini amaçlayan ve esas itibariyle "dada" hareketinden doğan bu .akım, büyük ilgi topladı. Breton, 1924'de *Manifeste du Surrealisme'i* yayımladı. *La Revolution Sürrealiste* adlı derginin ilk sayısı da o yıl çıktı.

Aragon'un ikinci şiir kitabı olan *Mouvement Perpetuel* (1926)'i, başkentin günlük yaşamını arayan bir adamın öyküsünü işleyen *Le Paysan de Paris* (1926) adlı romanı izledi. 1927'de Komünist Partisi'ne girdi, bu partinin sanat ve edebiyat konularındaki sözcülüğünü üstlendi. 1928'de, yaşamının en önemli olayını yaşadı: Bu, kendisi gibi ünlü bir romancı olan Rus kökenli Elsa Triolet ile tanışmasıydı. 1939

yılında bir evliliğe dönüşecek olan bu ilişki, Elsa'nm ölüm tarihi olan 16 Haziran 1970'e kadar sürdü. Elsa, Aragon'un şiirleri ve romanları için eşsiz bir esin kaynağıydı artık. Bu karşılaşma, O'nun gerçeküstücülerden kopması için de bir başlangıç olmuştu. 1930'da Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti. Sosyalizmin kuruluşunu lirik bir biçemle dile getirdi: *Hourra l'Oural* (1934). Gerçeküstücülerle ilişkisini tamamen kesti[1].

Aragon, 1933'te romanlarıyla yeni bir dönemin kapısını aralıyordu. Gerçek dünyayı görme ve dile getirme çağıydı bu. *Le Monde* Reel (1933-1945) başlığını taşıyan dört ciltlik bir roman dizisinde, XX.yüzyıl başlarındaki Fransız toplumunu tarihsel bir perspektif içinde ve Marx'çı bir yazarın dikkatiyle ele aldı: *Les Cloches de Bale* (1933), *Les Beaux Quartiers* (1936), *Les Voyageurs de L'Lmperiale* (1942) ve *Aurelien* (1945). Yazar, aynı toplumcu gerçekçi çizgisini, bu romanların bir uzantısı olan ve 1939-1940 dönemini anlatan *Les Communistes'de* de sürdürdü.

İL Dünya Savaşı'nda Fransa'nın Almanlar tarafından işgal edildiği yıllarda Aragon, Direniş Flareketi saflarında yer aldı. Savaş ve Direniş, en çok *Le Creve-Coeur* (1941), *Cantique â Elsa* (1941), *Les Yeux d'Elsa* (1942), *Broceliande* (1942), *Le Musee Grevin* (1943) ve *La Diane française* (1945) adlı şiir kitaplarının ana temasını oluşturdu.

Aragon, savaş sonrasında da pek çok şiir yazdı. 1948'de *Le Nouveau Creve-Coeur'ü* yayımladı. Onu,sırasıyla şu şiir kitapları izledi: *Les Yeux et la Memoire* (1954), *Mes Caravanes* (1954), *Le Roman inacheve* (1956), Elsa (1959), *Les poetes* (1960), *Le Fou d'Elsa* (1963), *Le Voyage de Hollande* (1964), // *ne m'est Paris que dElsa* (1964), *Elegie a Pablo Neruda* (1966), *Chambres, poemes du temps qui ne passe pas* (1969).

Ce Soir'm ortak yayın müdürlüğünü de yapan Aragon, 20 yıla yakın bir süreyle Lettres françaises'i yönetti (1953-1972). 1956'da *Litteratures sovietiques'i* yazdı ve SSCB'nin tarihini yayımladı *{Les Deux Geants,* Andre Maurois ile birlikte). İki kez Lenin ödülüne lâyık görüldü. 1967'de Goncourt Akademisi'ne seçildiyse de bir yıl sonra istifa etti.

Aragon, Elsa'nm ölümünden sonra biri *Henri Matisse* (1971), diğeri *TheatrelRoman* (1974) olmak üzere iki roman ve 1982'de de *Les*

Adieux et autres Poemes adlı bir şiir kitabı yayımladı. Yalnız kaldığı yıllarda, özellikle 1974'ten sonra, bütün şiirlerini gözden geçirmekteydi. 23 Aralık 1982'de Paris'te öldü.

Louis Aragon, 1942'de *Les Yeux d'Elsa* adlı kitabının önsözünde şöyle diyordu: "Şiir sanatı, zayıf olanı güzel'e dönüştürmenin simyasıdır"[2]. O'nda vatan sevgisi ile eşi Elsa'ya olan büyük aşk, bazı şiirlerinde âdeta içice yaşamaktaydı. Biçim olarak Hugo'nun kullandığı "alexandrin" dizesini, O da severek kullanıyordu. Yine de, sadece ona bağlı kalmayıp, biçim ve sözcük seçimi açısından, çağdaş Fransız edebiyatına büyük bir özgünlük getirmeyi bildi. Bu edebiyat içinde yer alan hiçbir şairin şiiri, Aragon'unkiler kadar şarkılaştırılmaya lâyık görülmedi[3]. Bestelenen çok sayıda şiiri, O'na yaygın bir ün kazandırdı. Aragon, Cremieux'nün kendisine yönelttiği "...hem kadın-erkek çiftinin mutluluğunu savunuyorsunuz, hem de, o ünlü dizenizde *Mutlu Aşk Yoktur* diyorsunuz, peki bu görüşünüzle nasıl uzlaşabiliyorsunuz?" sorusuna şu yanıtı vermişti:

"Kendimle uzlaşmak gibi bir arzum yok, olmadı da hiç. Georges Brassens'in bestelediği ve yaygınlaştırdığı *Mutlu Aşk Yoktur,* 1943'te yazdığım bir şiirin dizesidir(...) Söz konusu mutsuzluk, işgal yıllarının mutsuzluğu. Fransa'nın içinde bulunduğu o acıklı durumda mutlu bir aşk olabilir miydi?(...) Ortak bir mutsuzlukta bireysel mutlulukların olamayacağı teması, o zamanlar işlediğim bu tema, aslında, hemen hemen yazdığım tüm yapıtlarda da var. Gerçekte, bu şiirde ortaya konulan sorun, mutlu aşkın olup olamayacağı değil, mutlu çiftin olup olamayacağıdır. Kadın-erkek çiftini, erkeğin ve kadının en yüce şekli olarak düşündüğümü söylemiştim. Umarım gelecek günler kadın-erkek çiftine mutluluk taşır"[4]

(1) Aragon, bu kopma'ya rağmen, gerçeküstücülük akımını hiçbir zaman kötülememiş, tam tersi, onu gerçekçiliğe giden bir yol olarak kabul etmiştir: "Değer yargılanın yadsıyıcı tutumu yüzünden, 'dada' cılığın sert eleştirilere ve tartışmalara neden olmasından sonra, gerçeküstücülük, geçmişte ve hâldeki şiirsel alanların boyutlarını açıkladı, bu alanlara ışık tuttu, kayıtsızlık, bilinçsizlik ve bilgisizlik yüzünden unutuluşun karanlığına gömülmüş ve gömülme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış yapıtları ve yazarları gün ışığına çıkardı. Gerçeküstücülüğün asıl değeri budur(...) Gerçeküstücülük,

gerçekçiliğe giden bir yoldu, bunu bilmek gerek. Kanımca gerçekçilik, gerçeküstücülüğün mantıksal bir sonucudur". Ayrıntılı bilgi için balanız: Louis Aragon, Gerçekçiliğin Boyutları (Çeviren: Erdoğan Alkan), İstanbul, 1985."de yaymları:26".

([2]) Aragon, Le Creve-Coeur - Les Yeux d'Elsa, Londra, 1944, s.57.

(3) Aragon'un şarkıya dönüştürülen şiirlerinin geniş bir listesi için bakınız: Georges Sadoul, Aragon, Paris, 1982, s.208-212. "Seghers, poetes d'aujourd'hui: 159".

([4]) Aragon, Gerçekçiliğin Boyutları, s.35-36.

İçindekiler

Mutlu Aşk Yoktur –Aragon 1
ARAGON ÜZERİNE 2
SAF PERŞEMBE 7
MOBİLYALI ODA 7
MUTASAVVIF MASKARA 7
FÜG 8
AKROBAT 8
MADAME TUSSAUD 9
OPERA AŞIĞININ ŞARKISI 9
JEAN-BAPTISTE A.'NIN YAŞAMI 10
ye göre 10
PİYADENİN KAFAYI OYNATMASI 10
HEYKEL 10
İTALYAN DİLBERİ 11
PROGRAM 12
ÇİĞ IŞIKLAR GAZİNOSU 13
TEK SÖZCÜK SÖYLEMEDEN 13
TAŞ ÇATLATMAK 14
CAN SİMİDİ 14
HARABELERDE BAĞIRA ÇAĞIRA OKUNACAK ŞİİR 15
ÇAĞDAŞ KURTLAŞMA 18
NADIEJDINSK 1895 21
YİRMİ YIL SONRA 22
AYRI DÜŞMÜŞ SEVGİLİLER 23
YİRMİ YAŞ VALSI 25
İLKBAHAR 26
LEYLAKLAR VE GÜLLER 29

40'LARIN İKİNCİ RICHARD'I 30
ELSA SEVDASI 30
1/KORKUNÇ KORKULAR YAŞIYORUM 30
2/YAGMUR DAMLALARINI KISKANIRIM 32
3/EKİM EZGİSİ 33
4/SENİN İÇİN 33
5/AVI GNON 34
6/BOĞULANLAR 35
7/SÜREKLİ RANDEVU 35
MAYIS GECESİ 37
GÖZYAŞLARI BİRBİRİNE BENZER 38
DUNKERK GECESİ 38
ELSA'NIN GÖZLERİ 40
YİTİK ŞARKILAR 41
YARIM KALMIŞ ŞİİR 43
KALBİM 44
YALNIZ ADAM 44
C 45
KAHRAMANLARIN ANISINA ŞAŞILACAK DERECEDE BENZEYEN BİR ORMAN ÜZERİNE 46
"FRANSA'M BENİM, SELÂM SANA. 47
GÜL VE MUHABBET ÇİÇEĞİ 49
MUTLU AŞK YOKTUR 50
İŞKENCE ALTINDA TÜRKÜ SÖYLEYENİN BALADI 51
TERKEDILEN 53
FRANSIZ MARŞI 54
ŞAİRDEN PARTİSİNE 55
ŞİİR SANATI 56
PARİS KÖYLÜSÜ 57

BAHARIN O BİLİNMEYEN KADINI 61
KARA MAYIS 62
GARİP BİR ŞEYDİR DÜNYA 62
PONT-NEUF ÜZERİNDE 63
GEREKLİYDİ SADECE. 65
"AŞK" SÖZCÜĞÜ 66
DÜŞÜYORUM 67
SENİNLE BİR YASTIKTA 68
YILBAŞI GÜLÜ 68
SONSÖZ 69
NEŞİDELER NEŞİDESİ 72
HAMAM 72
EY BENİM SEL'İM 74
BETHUNE RIHTIMI 76
HOLLANDA DİYECEĞİZ ONA 77
BU SARIŞIN ÜLKEDE 77
MAVİ VE BEYAZ LABİRENT 78
CEHENNEM V 81
YUMUŞAMA İŞARETİ 82
HAYATIMDAN YARATTIM 83
ACIRIM 84
OY GİTAR 85
HALKIN AYAKLARINDAN DOĞAN BU ŞARAP 86

SAF PERŞEMBE

Sokaklar, kırlar, nereye koşmaktaydım? Dönemeçlerde
beni kovalıyordu aynalar, başka su birikintilerine
doğru.

Yeşil bulvarlar! Eskiden, gözlerimi eğmeksizin bakardım
hayranlıkla, ama güneş bir ortanca değil artık.

Fayton o simgesel arabayı oynuyor: Flore ile bu soluk
dudaklı kız. Alçakgönüllü bir çayır için fazla lüks
doğrusu: bayraklarla donatın! tüm sevgililer
pencerelerde olacak. Benim şerefime mi?
Yanılıyorsunuz.

Gün içime sızıyor. Benden ne ister beyaz aynalar ve
karşılaştığım kadınlar? Yalan dolan mı? Böyle bir
rengi yok ki kanımın.

Mart'ın yanan zifti üzerinde, ey kardelen çiçekleri!
herkes anladı artık benim kalbimi.
Utandım, vah utandım!

MOBİLYALI ODA

Univers Oteli ile Aveyron Oteli'nde
metro geçiyor pencereden
Toprak gözlü kız orda kavuşacak belki de bana
Kalbim
gördüğümüz vakit ne diyeceğiz ona
tatlım say çiçekleri
duvarın çiçeklerini say
Kalbim nadasa alınmış tarla
Dikkat
    Pek sağlam değil merdiven
Niçin bir çoban kızı değilsin sen
Âşıkları Mezopotamya'ya götüren

MUTASAVVIF MASKARA

Asansör hep nefes nefese iniyordu
ve hep çıkmaktaydı merdiven
Bu hanım söylenenleri duymaz
yapmacık tavırlı
handiyse aşktan söz edecektim ona
ah bu komi
komik bıyığı ve kaşlarıyla
ne yapay
Ben çekerken onları bağırdı
garip garip
Ne gördüm Bu soylu kadını işte
    Bayım hafifmeşrep değilim ben
Yuh sana çirkin kız
Allah'tan bizim
    bavullarımız var domuz derisinden
her şeye dayanıklı
Buradaki
    Yirmi dolar
İçindekiyse bin
Hep aynı dizgedir bu
Ne ölçü var
ne mantık
    tatsız konu

FÜG

Bir sevinç patlar üçe
lir'le ölçülmüş zaman
Ormanda patlar sevinç
söyleyemeyeceğim
Dönsün başlar gülüşler
kimin aşkına
neyin aşkına

benim aşkıma

AKROBAT

Kanlı kollar Evliya otu kadar neşeli
Hiperbol yeniden düşer Eller

Kuşlar sayılardır
Cebir'se konmuş ağaçlara
Rousseaux'dur çizen gökyüzünün portesinde
bu tekdüze müziği

Yaşam için yüz Yüzlerce

Dövme yapan

Atarım perendemi surların üzerinde

MADAME TUSSAUD

Sessiz çığlıklar Siyah taftalar Redingotlar Cinayetler
Aynı gri bakışa sahiptir bütün mankenler

Ama bu lord çok berbat bir yerde dansetmiş Paris'te
Altın dişleri ve favorileri var onun
kirli

Strand san bir sisle izliyor salonlarda

Tozlu kıvrımlarda iz bırakan göğüslükler
kendilerini ihmal ediyor bu beyfendiler Öylesine mutlu
yarı-sosyetik bir hanımı öldürmekten
Hindistan'da

Çılgınlıklar yaptı bu subaylar
Morglarını terkettiler bir evlilik uğruna
morganatik olan
İnsan eğlenebilir gezilerde
Şayet rugan pabuçları kirlenmemişse
yurt dışında ceza yenmiyor öyle cinayetlerden
Seve seve öldürürdüm bu İskoç kraliçesini
Fransa'ya bakıp da şiirler söyleyen
Ama altüst ederdim her türlü ticareti

OPERA AŞIĞININ ŞARKISI

Aşk tatlı yatak çarşafı
kalbimse yorganıdır onun
kırışık
öylesine gevşek kollarım bacaklarım
hafifçe açılmış dudaklarım
yan bakıyor gözlerim
yalancı gökler için
ki vücutla çamaşır
hep aynı kokudadır
ateşli olmam için

JEAN-BAPTISTE A.'NIN YAŞAMI

Bir gölge güneşin ortasında uyuyor
altın güneş
Jean-Bart
Kara-meşeli caddede
Fakat sabırlı olun
Ben daha doğmuş değildim o zamanlar
Tren yeniden yola çıkar

ROSA gül ve bu mürekkep tadı ey çocukluğum
Cos oc'yı hesaplayın

ye göre

Gençliğim Aperitif ki çok az görmüştü onu
bir cafe'nin aynaları usanmış bunca sinekten
Gençlik ve tüm ağızlan öpmedim ben

Koridorun sonuna ilk önce varan
123456789 10ÖLÜ
Bir gölge güneşin ortasında uyuyor o da göz

PİYADENİN KAFAYI OYNATMASI

Hortlak çocuk insan yarıyor
taş direklerin arasında
2PIR kafasının ölçüsü
(Kule çıkıyor göğe dikkat)
Sarhoş sesiyle nasıl da değişiyor
Yanlış ya da doğru korkutur içi saman dolu kartalı
Sıcak yüzünden
renk yüzünden
acı yüzünden

Şimşir top bir daha hiç mi hiç düşmeyecek
Beyaz tahta ucuna çelik-çomağın

HEYKEL

Şehvet Güneş yemeği
Ölüyorum Salya Uyku
Çalın sabah çanlarını
Kloroform maskesi Aşk
boylu boyunca yuvarlanıyorum
Aslında

Uçurum
Yatak halısı ölmedi
Kıpır kıpırdır şarkı söylerken alçak sesle
Panter panter
Vücudum durmuyor kırışıkları altında çarşafların
Denizde bir adam Mürekkep
Akıntıyla sürüklenmiş

İTALYAN DİLBERİ

Pablo Picasso'ya

Mavi ve onun yelkenleri
Sağlıklı kollar
Yazlık kremler
Büyük güzelliği

Ama ne kadar etkiler
Onu sevmek isteyeni
(Denizden söz açmak
Düzyazının dışında)

En budalası bile
yuvarlak gözleriyle
Akıllıca pazarlar
Bu alnın yakınında

Ey tatlı sevgilim
Kurşun güneşinde
Dikine bakışın
Ve altın rengi tenin
Seni betimlerken
Tüm ayak bilekleri
Çıkıp gelirler ruha
Tıpkı tükürükler

gibi

Senin saçlarında
Geçmişin aksi
Duruyorsun hâlâ
Parlak bir kâğıt gibi

Getirsin dudakların
Sözcükleri kötülüğü ve ateşi

Ama bir lâv tonuyla
Hayır'dır sesin söylediği

PROGRAM

Katillerin buluştuğu yerde
Kan ve boya taptaze
Soğuğun kokusu
Cinayet işleniyor yemekten sonra
Mumlar etkili olmayacak yeteri kadar
Elbette ihtiyaç duyacağız ufak tefek
âletlere
Şef maske takıyor
Soyutların kadifesi
Beyfendi galiba Opera balosuna gidiyor
Bütün cinayetler La Muette'te işleniyor
Vesaire
Sadece kullanılacak parayı görüyorlar Sarig
Fransa'nın en büyük isimleri var benim çetemde
Çiçek buketleri Güveni kötüye kullanışlar
Paris'i onursuzluğuma bulaştırıyorum Yarış
Borsaya darbe vuruş
Uzak da olsa umut yüreğine su serper suç ortaklarının
Şeytan makinası gelinciğin tam ortasında
Uzun süre sürdüremeyecekler zenginliklerini şimdi onlarda
sıra
Kırık camların gazeteden yıldızı
Bilirim matkapların zayıf noktalarını
arkadaşlarım
İnsan amacına varır gözden yoksun ihbarlarla
Zehir Köpüklü bira
İhanet ya da
Bunu Tahta atın yemini
Onu teslim ediyorum polise
Ötekiler ellerini ovuşturuyorlar sevinerek
Bir şey kaybetmiyorsunuz beklemekle
Bu gece denizde kazalar olacak
Suikastlar Kaygılar

Ölüm kan gölüne çeviriyor yatak odasındaki halıları
İki dost daha sonra sıra kardeşimde
Gülümseyerek bakıyor bana ve gösteriyorum ben de ona
dişli biri olduğumu
Kim kimi boğacak böyle
Elele Kur'a mı çekelim kurbanı saptamak için
Saldın ilmik
Cehennemi boyluyor kim konuştuysa
Katil ayağa kalkıyor ve diyor
İntihar
Dünyanın sonu
Bayrakların sarılması deniz kabuğu
Katran sırlan Meşaleler
Delik deşik olmuş meyve Kurşun düdük
Soykırımı gereksiz kılıyorum ve zevk için
ve tanımıyorum yeşil ve beyaz geçmişi
Yarışa sokuyorum anarşiyi
bütün kitaplarda ve garlarda

ÇİĞ IŞIKLAR GAZİNOSU

Moda olmuş plajlarda bir akşam bir ezgi çalınır
Bu ezgiyle küçük atlar korkunç hızlı koşar
Ve kız düşüp bayılır ve Weber'in adını mırıldanır
Bendenizse Webr der ve denize bakar

TEK SÖZCÜK SÖYLEMEDEN

Ihlamur gecesi Yaz
Alçak sesle konuşuluyor kapılarda
Herkes dinliyor benim ayak seslerimi
ve kalbimin atışlarını asfaltın üzerinde

Size ne benim çektiğim acılardan

Gecenin meşin gözlüğü Çıplaklık
Denize giden yol
kendi içime taşıyor beni
Mek parmak kala yok olmama

Acının polipleri öbek öbek
Yosunlar Mercanlar Biricik dostlarım benim

Gölgede kimse anlayamaz sızlanmalarımın nedenini
Simsiyah bir kalleşlik
ENTRİKA (bildik bir hava)
Köklerin en iyisi bu
HERDERDE DEVA

TAŞ ÇATLATMAK

Kış günleri Kıymıklar
Arkadaşım gözleri kızarmış
Yürüyor cenazenin ardından Ayna
Ölüyü kıskanıyorum

İnsanlar sinekler gibi ölüp gidiyorlar
Yanılgımı söylüyorlar alçak sesle
Mavi güneş Çatlak dudaklar Korku
Sokaklarda dolaşıyorum kötülük düşünmeden
şairin imgesiyle ve tuzakçının gölgesiyle

Bana eğlenceler sunuyorlar
portakallar
Dişlerim Ürperti Ateş Saplantı
Tüm mangallar hurda pazarına
Yapacağım tek şey kaldı soğuktan ölmek
herkesin önünde

CAN SİMİDİ

Bir kar'ın kar'ına
bir çocuk bir kez
attı kendi canını
ve bilmiyordu
kapatıyor gözkapaklarını

Bir çift
Bir erkekle bir kadın söylemek istediği
bir kez bir kez
bütün bir yol boyunca
bir çift ikisinin meydana getirdiği

Soğuk ve sıcak bir kez
Oysa az daha
Oysa başlamıştı
şarkı söylüyordu
yediği bir çörek güneşte çörek

Çöreğin resmi suda
Bir kez suda bir kez
bir su nehriydi bu
Su ıslatır bembeyaz
Islak çiçek

HARABELERDE BAĞIRA ÇAĞIRA OKUNACAK ŞİİR

İkimiz tükürelim ikimiz
Sevdiğimizin üzerine
Sevdiği üzerine ikimizin
Dilersen zira bu ikisi
Tam bir vals havasıdır ve tahmin ediyorum
Aramızda geçen karanlık ve o eşsiz şeyi
Terkedilmiş aynaların diyalogu gibi
Emanete alınmış bir yerde belki Foligno
Ya da Auvergne yöresi La Bourboule
Kimi isimler uzak bir gökgürültüsüyle yüklüdür
İster misin tükürelim ikimiz bu büyük yörelere
Orada kiralık küçük otomobiller gezinmekte
İster misin zira bir şey daha gerekli
Bir şey
Bizi birleştirsin ister misin tükürelim
İkimiz bu bir valstir
Bir çeşit rahat ağlayış
Tükürelim küçük otomobilleri tükürelim
Tükürelim emir böyle
Bir aynalar valsi
Bir diyalog hiçbir yerde
Dinle bu kocaman yöreleri orada rüzgâr
Sevdiğimizin üzerine ağlar
Birisi bir attır yere dirseğini dayar
Öbürü bir bez sallayan ölü öbürü
Senin adımlarının izi Boş bir köyü hatırlıyorum
Yanmış bir dağın omuzunda
Senin omuzunu hatırlıyorum
Senin dirseğini hatırlıyorum
Senin çamaşırını hatırlıyorum
Senin ayak seslerini hatırlıyorum
Atsız bir kenti hatırlıyorum
Yanıp tutuşan bakışını hatırlıyorum
Boş kalbim bir ölü Mazeppa bir atın

Önümde götürdüğü dağdaki o gün gibi
Coşku koşuşumu hızlandırdı katledilmiş meşeler arasında
Geleceği sezerek kanayan o sırada
Mavi kamyonlar üzerinde zayıflarken gün ışığı
O kadar çok şey hatırlıyorum
O kadar çok akşam
O kadar çok oda
O kadar çok basamak
O kadar çok öfke
O kadar çok durak bomboş yerlerde
Ki orda gizemin ruhu uyanıyordu yine benzer şekilde
Kör bir çocuğun çığlığına bir sınır istasyonunda
Hatırlıyorum
Geçmiş zamanda konuşuyorum Canınız isterse
Alay edin sözlerimin sesiyle
Sevdi Vardı Geldi Okşadı
Bekledi Gözledi gıcırdayan merdivenleri
Ey kaba güçler ey hayalet gören bir insanım ben
Bekledi bekledi derin kuyuları
Öleceğimi sandım beklemekten
Sessizlik kalem açıyordu sokaklarda
Bu oflayan puflayan taksi başka bir yerde ölmeye gidiyor
Bekledi bekledi boğuk sesleri
Kapının önünde kapıların dilini
Evlerin hıçkırığını bekledi
Tanıdık eşyalar alıyordu sırasıyla
Bekledi hayaletsel görünümünü bekledi
Kaçan mahkûmların Bekledi
Bekledi Allah belânı versin
Bir ışıklar zindanından ve birdenbire
Hayır Aptal Hayır
Budala
Ayakkabı yürüdü yün halının üzerinde
Yeni dönüyorum
Sevdi sevdi sevdi ama ne kadar çok bilemezsin
Sevdi geçmiş zaman bu

Sevdi sevdi sevdi sevdi sevdi
Ey kaba güçler
Ne kadar da cüretkâr oluyorlar
Aşktan bir yeğen öyküsüymüş gibi söz açanlar
Yuh be tüm bu dalavereler için
Biliyor musun ne zaman gerçek bir öykü olur
Aşk
Biliyor musun
Her nefes faciaya dönüştüğü zaman
Günün renkleri bir gülüşün sonucu olduğu zaman
Bir hava bir gölgenin gölgesi ortaya atılan bir isim
Her şey yandığı ve aslında bilindiği zaman
Her şey yandığı
Ve söylendiği zaman Her şey yanıyor
Ve gök etrafa dağılmış kum tadındayken
Aşk ahlâksızlar aşk sizin için
Beraber yatmaya varmak demek
Varmaya
Ya sonra Ha ha bütün aşk bundadır
Ya sonra
Konuşabiliyoruz ne olduğunu
Yıllarca birlikte yatmak
Duyuyor musunuz
Yıllarca
Vebalılarla dolu bir geminin güvertesinde
Düşen yelkenler gibi
Geçenlerde gördüğüm bir filmde
Teker teker
Beyaz gül kırmızı gül gibi ölmekte
Onca duygulandıran nedir beni
Bu son sözcüklerde
Belki son sözcüğü bir sözcük ki
İçinde her şey merhametsiz korkunç onarımı olanaksız
Ve acı Panter sözcüğü Elektrik sözcüğü
Sandalye
En son aşk sözcüğü düşünün bir kez
Ve son öpücük ve en son

Gevşeme
Ve en son uyku Bak ne garip
En son geceyi düşünüyordum ben sadece
Ah her şey bu korkunç anlama geliyor
Ben en son anları demek istemiştim
En son vedalaşmaları en son nefesi
En son bakışı
Dehşet dehşet dehşet
Yıllar boyunca dehşet
Tükürelim dilersen
Birlikte sevdiğimize
Aşka tükürelim
Açık kalmış yataklarımıza
Suskunluğumuza ve fısıldaşmalara
Yıldızlara olsalar bile
Senin gözlerin
Güneşe olsa bile
Senin dişlerin
Sonsuzluğa olsa bile
Senin ağzın
Ve aşkımıza
Olsa bile
SENin aşkın
Tükürelim dilersen

ÇAĞDAŞ KURTLAŞMA

Hüznün çoğu adalar arasında
dilencilik yapan kör bir general olmadığı gibi
Opera Caddesi de değildir sabahın
üçünde
İnsan hüznüne sınır yoktur
Her zaman konacak bir taş vardır piramidine gözyaşının
Emin misiniz acı duyduğunuzdan boğulmuş bir kadın kadar
her şeyin bittiğini bildiği an artık boğulacağından
Emin misiniz daha iyi olmadığından
boğulmuş olmak eğer önümüzdeki saatlerin bıçaklarını
düşünürsen
Ben çoktan yaşamaktayım son dakikamı
Görünmeyen ve süren bir can çekişmesidir çiğnediğim kum
Zaman zaman berberde kestirdiğim alevler
ne olduğumun işaretidir içimdeki kara cehennemin
Tıpkı mezarsız kalan cesetler gibi
İnsanlar dolaşmakta gözlerimin bahçesinde
Anlaşılmaz düş görenler
ya da ben mi tokat yedim kurumuş bir elden
bu kalabalık çölde bu çorak çiçekler arasında
Seviyor ve seviliyorum Bir tek şey yok bizi ayıran
Niçin hüzne bulaşmalı o şahane yüreğinde aşkın
Başını sallıyor herkes Biliyorum Baştanbaşa aptallık
Seviyorum ama yaşam yine de ölünceye kadar çekilmez
Seviyorum ama yine de biraz sonra ulumam gerekecek
Ayaklarımla sürüklüyorum hayalet mantosunu
artdüşüncelerin
Bir olgunlaşma zinciri en içsel acılarla
şıngırdıyor son derece zavallı ayaklarımda
Seviyorum ve sevişiyoruz fakat bir batışın ortasında
fakat bir kılıcın ucunda ve yapamam
görmek istemem sana vereceği acıyı
Sevgilim senin gözlerin bu hazdan uzak kalmakla dönmüş
gözlerin
Kerpetenle çıkarılsın yüreğim benden
kopan başımla da bitsin bu iş

Mürekkebe benzer bir süt içiyorum ve öğle vakti
bataklıktaki kömür gibi
orda solmaktadır yosun kendime benzettiğim aynalarda
Seni seviyorum seviyorum ama
atlamak anında bir ambardayken Sabırsızlık
Çirkin sabırsızlık çok acıyıp acımayacağını öğrenerek
Evren belki de yargılar bir suçluyu benim kişiliğimde
ve hataları ve tutumu kaydedecek sadece
Sabah gazetelerindeki metresinin yanında uyurken
kafasını kesen bu adam mahkemede ağlıyordu
Yatak odasında öldürmüştü onu ve ardından
ilkin bir bıçak sonra da testere ile kilerde
koparmıştı sevimli başı koymak amacıyla vücudu
maalesef dar gelen bir çuvala
Mahkemede hıçkırarak ağlıyordu
Biz palmiye ağacının yapraklan gibi değil miyiz
Onlar ki yapışık büyür çiçek açar ve meyve verirler
bir imge sunmak için olgun aşktan
Sonbahar ışıklı düş dolu elleriyle geliyor
Nedir bana gözyaşı döktüren bu suç
Aşkım yaşıyor bak Hadi görün sevgilim
Hiçbir şeyi kanıtlayamazsınız
Yalancı kanıt bir orman gibi
yeşil
yayılıyor kargaların boş yere öttüğü ufukta
Yalnız her ağaçta sallanan asılmış biri var
ve kan lekesi her yaprakta
Hangisi en kötüsüdür göğün şafağın ya da akşam ziftinin
Bilmem nedir beni alıkoyan bulvardaki insanları ısırmaktan
Bir tufanın ilk dalgası olabilir içimde yükselen hüzün
ki onun yanında bayağı bir vidanjörün devrilmesi gibi
Binbeşyüzkırkbirdeydi hatırlıyorum
Pavia yakınlarında
yakalandığım vakit dolaştığım kırda
hastalığımın ilk belirtileriyle boğuşurken
gerçeği söylediğimde inanmak istemedi köylüler
Beni kızgın bir kurt gibi görmek istemediler

insan derim nedeniyle ve deneysel bilimin
sürekli şüphecileri
bendeki kurt derisinin deri ile et arasında
saklı olduğunu itiraf ettiğim zaman
hançerleriyle yardılar gövdemi kol ve bacaklarımı
gözden geçirmek için melankolik savlarımı
Yüzüme dokunmadılar
korkunç şiirselliğinden korkarak yüz çizgilerimin
İten nedir beni mezarlarda ulumaya
Çürümüş sevgililerin uyuduğu
tozu mutlak şekilde karıştırmaya sürükleyen nedir beni
Topraktan neler çıkarıyorsun sanki canlı ışığa
yetmez mi canlıların yaralan
Banadır elektrik sandalyesinde ölüme mahkûm edilmişlerin
karanlık konuşması
en son sözcükleri giyotine gidenlerin
Varoluş oyulmuş bir gözdür İyi anlayın beni
oyulan bir göz her an
sonsuz bir harakiridir Kuduruyorum
görünce çığlıklarımın karşısındaki aptal sessizliği
İşte bunun için iki yüzlü çukurlardan çıkarmak istiyorum
şiddetli bir ölümden ölenleri korkan gözbebekleriyle
duvarlar arasından çıkarmak istiyorum felâketzedeleri
ki hâlâ dehşet saçar duruşlarıyla iskeletleri
ve son derece uyar yaşadığımız bu günlere

Komşu hanım tam diyordu ki
kendini suya atanlar vardır
Dünyaya salyayla gelen köpüren bir hayvansam eğer
çok kolay olurdu işi bitirmek

Sevgilim sevgilim duyuyor musun bu küfrü
Aşkın solgunluğu değil ölümün solgunluğu da değil
kurtların solgunluğudur yüzümdeki
Ölmek elimde değil bu koca çiçek yüzünden
dayanamadığımdan çeneğinin kapanmasına

Büyük bir ilerleme kaydedilmiş işkence konusunda

benim üzerimde kobay olan benim
Yırtıcı bir kobay iki eli
iki kapıya sıkıştırılmış
aşk ölüm
ve soyut devler zorluyor bu iki kapıyı
sanki hiçbir çaba harcamadan yapılan
bir müzikhol numarasının kendine güvenen rahatlığıyla
Hiç farketmedin mi saygısız sözlere benzediğini
öpücüklerimin
dört bir yana çekilen kölelerin son söyleyebildikleri
Hiç farketmedin mi beni öldürürken benim seni sevdiğimi
Hep son defaymış gibi zevk alıyorum senin kollarında
utanmadan
Kolların o kadar güzel ki
en korkuncu işte

Her şey çok yabanıl şekilde sona erecek
Sevgilimi hayvanlara attırırdım senin yerinde olsam
ya da bir ruh doktoruna götürürdüm onu gizlice
ya da kanma girerdim gözümü bile kırpmadan
sevgilim
uykusundayken çıplak ve renksiz
birlikte geçirdiğimiz güzel günlerin uyuduğu
mezarlar etrafında ortaya çıksın kurtlar sevgilim

NADIEJDINSK 1895

İki yol dünyaya geldi bu sene
Biri demiryolu öteki çıplak ayaklar için
Türküsü o tanımadığımız kişilerin
bir baca gölgesinde

Nadiejdinski Zavod Fabrika
topraktan çıkıyor çiçeklerle
Bahar acılarımıza gülüyor işte
Gökyüzü gözlerinin hemen yanıbaşında

Ağustosun uzun akşamlan nedense
kimse bilmez düşürür yıldızları
çok yavaş tatlı tatlı
rastlanan gözler gibi felâket günlerinde

En büyük olay ateştir orda
Bizim *gibi* açtır demir ocağı
Uykusuz gecelerin yok biteceği
Gölge bekler erkeği kadınıyla
Haftanın bu son günü senin de
dostum gözlerin kapanıverir
Sabah kendiliğinden çıkıp gelir
rengi uçmuş tören alayı ile

Yaz sona erdi işte sonbahar
kış ise sevmez çıplak ayakları
Hiç kimseden bir şey ne istedi ne aldı
yanımıza kadar gelen çocuklar

Ey dönen dünya ey atlıkarınca
Ama kasanın başındaki patronlar
bizi zehirleyen havayla yaşıyorlar
Kar yine kar yine kar

YİRMİ YIL SONRA

Zaman tekdüze arabasını buldu yeniden
Yeniden koştu ağır ve kızıl renkli öküzlerini kıştır gelen
Gök altın yapraklar arasında çukurlar açıyor
Elektroskopik Ekim ayı titredi ama kendinden geçiyor

Charles'lı günler işte Korkak krallarız biz
İneklerimizin gevşek adımlarına uymuştur düşlerimiz
Haberimiz yok gibidir tarlaların dibindeki ölümden
Habersizdir batan güneş tanrı'nın yapıp ettiklerinden

Terkedilmiş evlerin içinde dolaşırız
Şikayetsiz fikirsiz zincirsiz ak çarşafsız
Aydınlık gün hortlakları öğle hayaletleri
Aşktan dem vuran bir yaşamın görüntüleri

Tekrar kavuşuruz biz de alışkanlıklarımıza
Unutuşun vestiyerinde yirmi yıl sonra
Bin Latude hücrelerinde hep o eski havalarda
Ve sanırsın hiçbir şey etki etmez onlara

Mekanik cümlelerin çağı yeniden başlar
Ve insan gururunu günün birinde boşlar
Romans'dır dudaklarda kalan aptalca ezgi
O radyo sayesinde çok fazla dinlediği

Yirmi yıl Sadece bir çocukluk süresi
Ve bu ağabeyliğimizin sert cezası değil mi
Küçükleri tekrar görmek yirmi yılın ardından
O günkü masumları bizimle gitmiş olan
Yirmi yıl sonra Bu alay dolu bir başlık yaşamımızın
Tümünü kapsayan ve Baba Alexander Dumas'nın
Üç alaycı sözcüğünde yolunu şaşırır düş
Senin sevdiğinin gölgesine bürünmüş

Bir tek o vardır en güzel ve en tatlı
Bir tek odur suda duran bir kızıl Ekim tıpkı
Bir tek o hem korku ve hem umut aşkım
Ve yazmasını bekleyerek günleri saymaktayım

Sen o olgun yarısını aldın ancak yaşamdan
Ey kadınım bu bize cimrice verilmiş olan
Fakat mutlu geçen olgunluk dolu yıllar
İkisi diyorlardı bizden söz açanlar

Hiçbir kaybın olmadı bu kötü delikanlıdan
Uzaklarda bir işaret gibi yoklara karışan
Daha doğrusu okyanus kıyısına çizilmiş bir harf gibi
Onu tanımadın sen bu gölgeyi bu hiç'i

İnsan değişir elbet gökteki bulutlar gibi
Yüzümde gezdirirdin tatlı tatlı elini
Ve alnım büründüğü o kaygılı hâl üzre
Duraklayıp saçların aklaştığı bir yerde

Ey aşkım ey sevgilim var olan bir tek sensin
Bu hüzünlü saatinde batan güneşin
Orda yitirmekteyim şiirimin ipini
Yaşamımın ipini ve sevinci ve sesi
Çünkü sana tekrarlamak istiyordum Seni sevdiğimi
Ama bu söz acı veriyor bana sensiz söylendi mi

AYRI DÜŞMÜŞ SEVGİLİLER

Bir garda tıpkı sağır ve dilsizler gibi
Acıklı bir dil konuşarak gürültünün koyulaştığı yerde
Garip hareketler yapıyor ayrı düşmüş sevgililer
Kışın ve silahların beyaz sessizliğinde
Ve gecelerin bakarasında oluşmaya geldiği vakit yeniden
Düş onun ateş parmakları bulutlarda kesişirse
Ne yazık ki demir kuşların üzerine olur
Bu tarlakuşu değil Ey yabanıl Romeo'lar
Ve bülbül de değil cehenneme dönen gökte

Ağaçlar insanlar duvarlar
Hava bej rengi bej ve bej
Anılar gibi duygulandılar
Karla kaplı bir dünyada
Geldiği an Fakat aşk da
Yine bulur arpejini
Hüzün dolu bir mektup ölesiye
Hüzün dolu bir mektup ölesiye

Kış birisinin yalnızlığına benzer
Kıştadır şarkı söyleyen kristaller
Donmuş şarabın anlamsızlaştığı yerde
Hüzünlü bir türkünün yavaşladığı yerde
Ve beni saran müzik
Çalar çalar çalar saatleri
Yelkovan döner ve gıcırdar zaman
Yelkovan döner gıcırdar zaman

Altın eşim kasımpatım benim
Mektubun niçin o kadar acı
Seviyorsam seni niçin mektubun
Açık denizde bir geminin batması gibi
Öylesine çığlıklar atar
Acı rüzgârların bastırdığı çığlıklar
Kendi uyaklarının titreyişiyle
Kendi suçlarının titreyişiyle

Sevgilim geriye kalan ne var
Sadece sözcükler bizim dudak boyamız
Sadece donmuş sözler bir ökseye takılan
Gün ki umutsuz şekilde doğar
Düş görür sürünür ölür doğar yeniden
Gesvres şatosunun hendeklerinde
Borunun benim için çaldığı yerde
Borunun senin için çaldığı yerde

Biricik hâzinemizi yaratacağım bu sözcüklerden
Azizlerin önüne konan sevinç dolu buketler
Ve onları uzatacağım tatlım bu sümbülleri
Bu yörekent leylaklarının yavşanların mavisini
Ve kadife bademi dallarıyla satılan
Mayıs panayırlarında o beyaz çanlar gibi
Mügenin bizim toplamaya gitmeyeceğimiz taa
Taa ah çiçekli sözcükler gevşer orda
Çiçekler döker çiçeklerini esintisiyle rüzgârın
Ve kapanır gözler cezayir menekşeleri gibi
Yine de şarkılar söyleyeceğim senin için yankı verinceye kadar
Seni sonsuz sevecek olan yüreğimdeki kırmızı kan
Bu nakarat bir tralallam gibi gelebilir insana
Belki de bir gün söylediği sözcükler
Bu yıpranmış bu basit yüreğin işareti olacak
Şahane bir dünyanın bir tek sen bileceksin
Güneş panldıyorsa ve titriyorsa sevda
Bunun nedeni sonbaharda bile inanmayarak ilkbahara
Ben başkalarmmkine benzemeyen bir tralallam söylemiş olacağım

YİRMİ YAŞ VALSI

Rüzgâr için iyi gece için iyi soğuk için iyi
Yürüyüş ve çamur ve mermiler için iyi
Efsane için iyi çile yolu için iyi
Uzun akşamlar ve varolmayış için iyi müthiş balo
Orda dansedeceksin küçükken benim dansettiğim gibi
İnsanlık-dışı bir orkestra partisyonunda
Korku için yaylım ateş için fareler için iyi
Güzel ekmek kadar iyi ve marul kadar iyi

Fakat kur'a çekmiş erlerin güneşi doğuyor işte
Dönüyor yirmi yaş valsi Paris'in içinde

Mazgaldaki korku ve tanyerindeki rakı için iyi
Bekleyiş fırtına ve devriyeler için iyi
Ve sinyallerin yükseldiği sessizlik için iyi
Gençlik geçmektedir yürekse paslanmakta
Aşk ve ölüm için iyi unutuş için iyi
Savaşların gölgesiyle yağmurun mantosu içinde
Başka yatak yok kıvrılıp yatmış canlı asker-çocuklar
Ne var ki boyunuza göre önceden kazılmış mezar

Meyhanelerden geçiyor yirmi yaş valsi
Patlıyor metro ağızlarında bir kahkaha gibi

Ey eski dönemler yokolmuş düşler
Onbeşliler onaltılılar onyedililer dinleyin Mırıldanarak
Bizim gibi söylüyorlar bu şarkıyı ve bizim gibi inanarak
Ve bizim zamanımızdaki gibi Bağışlasın onları Tanrı
Yaşamlarından üstündür onlara göre bir tek sarhoşluk ânı
Bir çılgınlık ânı bir mutluluk ânı
Ne haberleri var ki dünyadan ve yaşamak belki de
Genç yaşta ölmekmiş Anneciğim sadece

Bunun için iyi şunun için iyi İyi iyi iyi Sevgili
dostlarım gidiyorum Yirmi yaş Silah altına alınmak için iyi

Ah başlıyor vals ve dans eden kişi âdet üzre
Broşlar satın alıyor esmer tenli seyyar satıcılara

Fakat Madelon'un kızı şarkısını söylüyor bu kez
Kırkımı geçtim Onların yirmi yaşı yakındır bana
Saint-Germain bulvarı ile Saint-FIonore sokağı
Kırklıların sırmalarla süslü yakaları
İyi sözcüğü tekrarlanır altın yaldızlı harflerle
Onlarla birlikte yaşamın eğlenceli olduğuna inanmak
istiyorum ben de

Unutacağım unutacağım unutacağım unutacağım
Sürüklüyor beni yirmi yaş valsi Unutacağım
Kırk yaşında olduğumu 40 yılında

İLKBAHAR

Uzun çığlıklarını dinliyordum Escaut üzerindeki
mavnaların
Ve gece uyanıyordu ateşli bir kadın gibi
Radyoda şarkılar ne var ki o da yaralamakta aşkın
Dolandığı bu beylik havaya düşen yüreği

Bir kız düş görüyordu bir geminin güvertesinde
Yanma uzanmış bir erkek bu gördüğüm neydi düş görürken
herkes
Bir ses yükseldi ordan Yakında görüşmek üzere
Fısıldıyordu Norveç'te de ölündüğünü bir başka ses

Ey sınır halkı ey sınırların halkı özlemleriniz her an
Kanallar gibi akıp gidiyor yabancı bir ülkeye
Fransa burda bitiyor burda ise Belçika'dır başlayan
Gökyüzü hiç değişir m bayrakların değiştiği yerde

Hep onu beklemekle geçti bütün yılımız
Gelsin diye bu güzel ay gözlerin menekşeye kestiği
Bir şarabı yaşarken yorgun damarlarımız
Elma ağaçlarının çiçekleridir günün tülden peçesi

Hep onu bekledik bu yeni doğan Mesih'i
Aşktan ölen bu Tanrı'yı otlar biçilmeden önce
Bu kez o kadar çok bekletti ki bizi
Hiç kimse inanmıyordu hapishaneler bile

Toprak rengi ve dünyaya kapalı miğferlerle
Maskelerle ve yüreklerimizin nasırıyla asker olarak
Bizdik gözetleyen çağcıl canavarları hem de
Bütün kış elde silah yükümüzü iki büklüm taşıyarak
Herkes güler çıplak yatanları düşündüğü zaman
Bir de çocukları kaykay'larıyla ortasında sokakların
Ah elbette ki Euler iki gözü de kör olan
İncelemiştir eşitsizliğini gezegen yıldızların

Ama bizler gözden yoksun bizler aşksız ve beyinsiz
Kendimizin dışında yaşayan hayaletler
Bizdik yenilenmeyi boş yere bekleyen biz
O eski küfürleri icâdeden de bizler

Yaşayacak mıyız tekrar ey sahte ölüler yoksa
En sonunda açılan bir kapı mıdır bu
Çıkıp gelen ilkbahar mı ve sanki bir dokunuşla
Rüzgârı allak bullak eder onun kokusu

Oysa kimin için çiçekler sevdiğim senin için yalnız
Ve en güzel ilkbahar ne yapacağım bilmem
Sensiz en güzel Nisan sensiz en güzel Mayıs
Sensiz ancak bir yastır sensiz ancak cehennem

Geri verin göklerimi müziğimi verin bana
Eşimi verin bana onsuz ne renk ne de şarkı
Mayıs tensel bir yokluk o yanımda olmayınca
Güneş bana bir hakaret gölge ise büyük acı

Taze akıllar genç çılgınlıklar
Nereye gider kralların hortlakları
Ve çağcıl Ofelia'lar
Bizim korkunç dünyamızdır
Değiştirir Danimarka Krallığı'nı

İnsan Çürümüş senin krallığın
Vah vah zavallı Yorick sen
Ve zavallı Pierre zavallı Guillaume
Ölmüşsünüz düşcül düşlerden
Amerika'yı keşfetmeden

Savaş istemedi Kral
O sever daha çok tragedyaları
Eskiden kabul etmişti saray
Hesabıyla ünlü Inaudi
Kraliçe alkış tutmadı

Hazreti sorarsan o mezarlıkta
Kalbi delik bilmem hangi bakanın

Polonius ise kapının alt yanında
Çivilenmiş sıçan gibi duvarda geberiyor
Hamlet hey Allah'ım bu iyi bir oyun

Ceplerinizi doldurmaya her zaman hazır
O fazla kişiye benziyorsunuz
Rosenkrantz Guldenstram kuklalar
Siz ki size hoşgörüyle davrananı
Para yüzünden öldürüyorsunuz
Ama bu dizeleri gösterdiğim
O başçavuş yardımcısı var ya
Benzediğim her şeyde yitip gidiyor
İlle de kim olduğumu bilmek istiyor
Ve ben Kim bilir diyorum ona

Bu gösterilerin anahtarı bende
Hoşuma gidiyor Ben diyebilmek
Bu giz iyice hırpalanır
Sizi incitiyorsa ne yapalım yani
Oyunun sırrı bende kalır

Nereden bileyim ben kimim siz kimsiniz
Ey atsız atlılar zira
Aradığınız vakit yem torbalarınızda
Teneke tabağınızı veya bardağınızı
Baloyu dansı dibeği düşlersiniz

Sizin gibi düş kurulur Prens'im
Pekâlâ hakkımız var biraz da
Olmak ya da olmamak Hayret doğrusu
Kırları dolaşırız biraz
Arazi arabalarımızla

Bize ilgi duyan kadınlar
Okumaya çalışırlar amblemlerimizi
Sfenksler bunu dragon süvarileri bilir
Ve ideal DLM'ler
Sorunlarıyla cedelleşirler

Sigara dans içki ve yemek
Ve yürek ah çeker Mayıs gelince
Hem insan kalbi değişmedi ki
Aynı şekilde çılgın belki daha da çok
Shakespeare'li günlere göre

Küçük ve büyük Kuşak üzerinden
Ölüm geçiyor sevgilileriyle
Benim sevdiğimse en güzeli
Sen sus genç şaşkın ya da yalan söyle
Artık geçti o uzun yeminlerin saati

Nedense bizi terkediyor özgürlük
Büyük bir gürültüye neden oluyor
Onun kullandığı güzelavrat otu
Can çekişip duruyor Elsanor'da
Sevgilim konuşma Kal burda

Karartma Yer ve gök fenersiz
Kadın diyor ki Artık açma kollarını
Erkeğin kulağı mızıkalara sağır
Oysa odur dolduran sesiyle geceyi
Ey Fortinbras'ın trompetleri

LEYLAKLAR VE GÜLLER

Ey çiçek açma ayı ey değişimler ayı
Sen ey bulutsuz Mayıs bıçaklanmış Haziran
Hiçbir zaman unutmayacağım ne gülleri ne leylakları
Ne de ilkbaharın bağrında sakladıklarını hiçbir zaman

Hiçbir zaman unutmayacağım o acı görüntüyü
Tören alayını çığlıkları kalabalığı ve güneşi
Aşkla yüklü tankları Belçika'nın hediyelerini
Titreşen havayı ve arıların vızıltısı ile dolu yolu
Savaştan önce kazanılan erken zaferi
Öpücük kırmızısının önceden haber verdiği kanı
Ve coşkun bir halkın çepeçevre leylaklarla donattığı
Tankların zırhlı kulesinde dimdik ölüme gidenleri

Hiçbir zaman unutmayacağım Fransa'nın bahçelerini
Yokolmuş yüzyılların âyin kitapları gibi
Ne de akşamların şaşkınlığını sessizliğin esrarını
Geçtiğimiz yol boyunca uzanan gülleri
Çiçeklerin karşı koymasını bozgun rüzgârına
Korkunun kanadında geçen askerlere
Alaycı toplara çıldırmış bisikletlere
Acemi kampçıların zavallı giysilerine
Ama nedendir bilmem bu imgeler tufanı
Hep aynı durağa geri götürür beni
Sainte-Marthe'a Bir general Kara cıvıltılar
Bir Normandiya villası ormanın kenarında
Çıt yok Düşman dinleniyor karanlıkta
Paris'in düştüğünü söylediler bize bu akşam
Hiçbir zaman unutmayacağım ne leylakları ne gülleri
Ne de kaybettiğimiz iki sevdayı hiçbir zaman

İlk günün demetleri leylaklar Flandres leylakları
Ölümle yanakları süslenen gölgenin tatlılığı
Ve siz bozgun demetleri narin güller
Uzaklarda yangın rengine çalan Anjou gülleri

40'LARIN İKİNCİ RICHARD'I

Yurdum farksızdır yedekçilerin
Terkedip gittiği bir tekneden
Ve tıpkı o hükümdar gibiyim
Daha talihsiz talihsizlikten
Acılarımın kralıyım ben

Yaşamak artık savaş oyunu
Hayır yok gözyaşlarına yelden
Ver onlara benim olmayanı
İğrenmeliyim sevdiğim her şeyden
Acılarımın kralıyım ben

Yüreğin atışı durabilir
Kan akabilir sıcaklık vermeden
İki kere iki artık dört değil
Hırsızlar uçtu uçtu oynarken
Acılarımın kralıyım ben

Güneş ister doğsun ister ölsün
Gök çok şey yitirdi renklerinden
O tatlı Paris'i gençliğimin
Elveda Quai-aux-Fleur baharı derken
Acılarımın kralıyım ben
Susun kavgacı gürültücü kuşlar
Kaçın ormanlardan gözelerden
Artık karantinada sizin şarkılar
Kuşçunun kurduğu egemenlikten
Acılarımın kralıyım ben

Acı çekmenin de var bir zamanı
Jeanne d'Arc Vaucouleurs'e erişirken
Ah bölün parçalayın Fransa'yı
Günün o solgunluğu içinden
Acılarımın kralıyım ben

ELSA SEVDASI

1/KORKUNÇ KORKULAR YAŞIYORUM

Korkunç korkular yaşıyorum
Yazdığı o üç satır yüzünden
Eldivenleri masanın üzerinde
Bir karakedi yolumdan geçen

Kuş, yıldız ya da merdiven
Her şey buz gibi kötü bir işaret bana
İnsana korku veren bir dille
Ondan söz eder bütün bir dünya

Cuma'nın bana bıraktığı bu
Cumartesi O'nunla ne yapacak kimbilir
Çekinirim bir sözcük O'nu incitir diye
Söylenen her şey bana korku getirir

Hem öyle niçin sessizliğe bürünmek
Yandaki odada durup dururken
Bir sırdır O'nun bu suskunluğu
Benim için farkı yok işkenceden

Korkunç bir korkuyla çekinirim ben
Var olabilen hemen her şeyden
Yanlış anlaşılabilen bir cümleden
Kaldırım taşlarından kiremitlerden

O uyuyor bense ölmüş sanıyorum
İşte bir önseziş daha
Kalbim bir kapı gibi çarpar
Bir an için dışarıya çıkınca

Kömür tozlarıyla dolu bu dünya
At tekme atar ısırır köpek
Sen deli misin Giyiniyorsun
Sokağa çıkacaksın demek

Sokağa çıkacaksın Ne serüven
Hem de bensiz kötü bir oyun bu

Öylesine korkarım arabalardan
Ateş kadar korku verir bana su

Günlerimin tümü O'nunla dolu
Evren ise O'nun yansımasıdır
Kırlangıçların hemen ardında
Gökyüzü olduğu gibi kalır

Cezayir menekşelerinin sapıklığı
Parmaklarının arasındadır gözleri
Elleriyse soğuktan bembeyaz olmuş
Damların üstündeki karlar gibi

2/YAGMUR DAMLALARINI KISKANIRIM

Yağmur damlalarını kıskanırım
Öpücüklere fazla benzediğinden
Her parlak şeyin gözleri
Kıskanmak için haklı bir neden

Kıskanırım kıskanırım
Arıların sokmalarını bile
Kıskanırım unutkanlığı ve belleği
Uykuyu ve terke dilişi de

Seçmiş olduğu kaldırımı
Rüzgârın okşayan ellerini
Benim o diri kıskançlığımdır
Düş görürken uyandırır beni

Kıskanırım bir şarkıyı bir sitemi
Bir nefesi ve bir sızlanmayı
Kıskanırım kıskanırım sümbülleri
Hoş bir kokuyu bir anıyı

Kıskanırım kıskanırım heykelleri
Boş ve fettan bakışlarını
Kıskanırım susmaya görsün
Kıskanırım önündeki boş kâğıdı
Bir gülüşü ya da bir övgüyü
Bir ürperişi kış gelince
Değiştirdiği elbiseyi
Yeşeren ağaçlan bahar mevsiminde

Ateşi sevdiğini görüp
O'nu izleyen bir dalı
Geceyarısını şafağında
Saçlarındaki tarağı

Kime vurulmuş dersiniz
Taktığı firuzelerle
Ah gecedir beni ezip geçen
Alaycı gölgeleriyle

Kıskanırım her mevsimde
Bin çivi batmış sanki
Öyle ki çıldırabilir insan
Kıskanırım kıskanç bir köpek gibi

Azıcık gecikmiş olsa
Kıskanırım tüm dünyayı
Her tavrı bir sırdır O'nun
Kıskanırım kıskanırım gitarları

3/EKİM EZGİSİ

Upuzun duvağa benzeyen bir ezgi
Hiç bitmeyen eksilmeyen bir ezgi
Bir Ekim ezgisi hüzün veren bir ezgi
Mayıs ayından çok daha tatlı
Bittiği anda yinelenen bir ezgi

Gökyüzünü yeterince mavi bulan
Deli bir ufkun sancısı var gözlerinde
Gök O'nun için değil ki zindan
Sevmek ölçüsüz sevmek gerek
İnsana yetmez akıl öyle her zaman

Kadife elleriyle güzel sonbahar
Bu bir şarkıdır hiç söylenmemiş
Bu şarkısıdır bizim aşkımızın
Bu şarkısı işte soylu güllerin
İçleri gün rengidir onların

Var mıdır böylesine derin bir hıçkırık
O tensel yoklukları dile getirmek için
Halkalar gibi suda yaratılan
Sözcükler eşdeğer mi hiç müziğine
O büyük arzunun yürekte saklı duran

Bir ezgi Elsa bir çılgınlık ezgisi
Hiç bitmeyen eksilmeyen bir ezgi
Bir Ekim ezgisi hüzün veren bir ezgi
Mayıs ayından çok daha tatlı
Upuzun duvağa benzeyen bir ezgi

4/SENİN İÇİN

Hatırlarım bir zindanı
Hiçbir şeye benzemeyen
Bir mezarlık hatırlarım
Farkı yoktur memleketten
Biraz kan o meydanda
Geçenlerin ayağında
Hatırlarım ben bu garı
Orda üstleri aranan
Şaşkın düşmüş insanları
Askerleri kül renginde
Paris'in güzel çölünde
Hatırlarım binlerce şey
Bir ölüyü uyur gibi
Yolcular acele etti
Tren devrilmişti sanki
Akşam yakılan bu köyden
Kapkara bir tablo çıktı
Acınası o üç mezar
Hatırlarım hatırlarım
Tekrarlamak bir şey değil
Kulak verilen radyoyu
Yolda bir adımı dostu
Yalancı mıdır anılar
Her şey basit mi o kadar
Alev bilir ancak külün
Eskiden ne olduğunu
Elsa senin için işte
Söylemekteyim bunları
Bu yangın anılarını

5/AVI GNON

25 Eylül 1946

Rüzgâr kemeriyle oynar burada
Mutlu ya da mutsuz bir anının
Güzel Avignon serüvenler kenti
Orda her şey benzer susanlara
Taşıyarak olağanüstü sırlarını
Aşk orda kuşanır resmin aydınlığını
Açıklaması yok ikimiz varız işte
Jüliet ya da Laura hem daha da saf
Ölüp gider Elsa sen kapatırsan gözlerini

6 Kasım 1946

İnsan boş yere galip sayar kendini
Burası Elsa'nm kenti
Ve o kırık köprünün altından
Rhone nehri ile yüreğim geçer
Römorkörlerin iniltisi bir de
Geçer Rhone nehri ve yüreğim
Ve sarhoş olduğu sevda
Ve çıt diye kınlan uzun şarkısı
O'nun çok kıskandığı
Gemiciler durdurun yüreğimi
BURASI ELSA'NIN KENTİ

Kasım 1946

Onsekiz yıl kollarımla kuşattım seni
Surları nasıl kuşatmışsa Avignon'u
Onsekiz yıl kokulu bir tek gün gibi
Aşkımın seni dört bir yandan çevirdiği
Daha şimdiden kırmızı dallan var sonbaharın
Kış daha şimdiden altın renkli dalların altında
Ama sevgili çocuğum kış ne yapabilir
O Tanrı'sal fısıltı kalırsa içimizde
Duman yükselirse ateş söndüğü vakit
Ve dutların o siyah tadını korursa gece

6/BOĞULANLAR

Kalbimin şekli kentin şekline benzer
Orda yönü belirsiz bir rüzgâr eser
Ey adaların okşadığı sularda boğulanlar
İniyordunuz bilinmeyen uzun bir düş boyunca
O vaadedilmiş dinginliğine doğru uzak Aliscan'ların
Kahramanlar uyur orda ölülerin kendi hanları vardır
Oraya bir akşam varılır varılır da ne zaman
Yolunuzu şaşırtır çeşit çeşit öyküleriniz
Yıldızlı göğe doğru gözleri körmüşçesine
Köprünün altından geçiyorsunuz başlar arkaya kaykılmış
Nehrin dokunduğu beyaz sarayları görmeden
Madem ki Arles kenti sizi bekliyor gidin geç bile kaldınız
İsimsiz taşlar altında başka bir yerde ağlarsınız
Burda ancak bir gitar ezgisidir bütün bir gece
Ordaysa aşkım sınırsız bir Avignon görünümünde

7/SÜREKLİ RANDEVU

Daha büyük bir rüzgâra karşı yazıyorum ve kızmasınlar
Sadece şişirilmiş yelken olanlar
Bu rüzgâr daha güçlü eser ve daha kırmızıdır kor

Tarih ve aşkım hep aynı adımlarla yol alıyor
Daha büyük bir rüzgâra karşı yazıyorum hem ne gerek bana
Okumayanlardan buğdayların kumrallığında

Geleceğin ekmeğini ve bana ne gülenlerden benim için her kapı
Senin geçitin olsun ve her-gök senin gözlerin
Giden bir tramvay hep bir şeyler götürür senden

Daha büyük bir rüzgâra karşı bulutlu bir havada
İstediğim gibi yazıyorum hem ne yapılabilir sağırlara
Kötü bir oyunda hile gibiyse şarkı söylemek onlar için

Hiçbir aşk yok bizim aşkımız gibi olsun
Bana yol göstermekte adımlarının izi
Güneş değil sensin ısıtan beni
Ellerinin renginden anlıyorum güneşi
Aşksız güneş rastlantısal bir ömür
Aşksız güneş bu yarın'sız bir dün'dür

Ayrılıklar varsa çekip giden hep sensin
Hep bizim aşkımız var ağlayan her bir gözde
Hep bizim aşkımızdır yolu şaşırılmış sokak

Bu bizim aşkımızdır yol kapanınca sensin
Sensin sızlayan yürek hareket edince tren
Sensin tek eldivene eş olacak eldiven

İnsanı solduran her bir düşünce sensin
Uzun uzun sallanan mendiller de sen
Sensin gemilerin güvertesinde giden

Susan hıçkırıklar sen agucuklar sen
Ve akşam eşikteki sessiz itiraflar sen

Ağızdan kaçan fısıltı Uykuda söylenen sözler

Yakalanmış bir gülücük uçuşan perde
Bir okul avlusunda uzaktan yankılanışı seslerin
Bir iki üç diye sayan çocuklar ebe sırası kimde

Geceleyin damlar üzerinde güvercinlerin sesi
Hapishanelerin iniltisi dalgıçların incisi
Şarkı söyleten ve susturan her şey sensin

Ve söylediğim şarkı da sen o büyük rüzgâr İLE

1947

MAYIS GECESİ

Hayaletler geçmiyordu geçtiğim yoldan
Ama tarlalardaki sis nefeslerinin izi
Ovada gecelerin yaşandı en hafifi
La Bassee surlarını terkettiğimiz zaman

Bir çiftlik ateşi var bu çölün tam dibinde
Hendeklerdeki otlar sessizliğe yatıyor
Bir havacı duasını edip de fırlatıyor
Bir füzeyi Ablain Saint-Nazaire'in üzerine

Hayaletler izlerini alt üst ederler şaşkın
Yüz kere tekrarlanan adımlar yorar aklı
Ufukta yükseliyor bak korku sorguçları
Evleri üzerinde tank kurbanı Arras'ın

İki dünya savaşının iç içe geçişini
Sizi görüyorum işte mezarlık ve işte tepe
Öksüz geceye burda eklenmektedir gece
Ve eski gölgelere bugünün gölgeleri

Bizimdi taçsız otta en güzeli düşlerin
Toprak ve bir çukur tarih isim burda yatan yazılmayan
Tekrar doğmak mı gerek mit'lerinize her an
Zırıltısı yok artık turist rehberlerinin

Ey Vımy'nin mavi hayaletleri yirmi yıl sonra
Yarı ölü Ben bir pervane gibi dikilitaş çevresinde
Şafak yoluyum ve korkusuzca gidiyorum dolandığınız yere
İyi uyumayanlar henüz iyi gömülmemiş toprağa

Anıların panoraması Acı çektik enikonu
Ah bitti İstirahat Hanginiz Hayır dedi topun
Tekrar gürleyişine Gerçek çile yolunun
Beyaz haçlı yeşil halılı Trianon'u

Titrerken ne çok benzer yaşayanlarla ölüler
Yaşayanlar ölülerdir yataklarında uyuyan
Yaşayanlar çıkarılmış bu gece mezarından
Ve uyanan ölüler titrer onlara benzer

Gece oldu mu hiç böyle kusursuz gece
Musset nereye gitti ilham perin korkuların
Havaya yayılıyor kokusu salkımların
Bindokuzyüzkırkdayız ve Mayıs gecesinde

GÖZYAŞLARI BİRBİRİNE BENZER

Külrengi gökte fayans melekler
Külrengi gökte o boğuk hıçkırıklar
Hatırlamaktayım Mainz günlerini
Kara Ren'de ağlıyordu peri-kızlar

Daracık sokaklarda tek bıçak darbesiyle
Öldürülmüş bir asker buluyorlardı bazen
Bazen de bu zalim acımasız barışı
Yamaçlardaki taze beyaz şaraba rağmen

İçtim kirazların o saydam alkolünü
Alçak sesle edilen o yeminleri içtim
Ne kadar da güzeldi saraylar kiliseler
Yirmi yaşındaydım Anlamıyordum niçin

Ne biliyordum ki yenilgi konusunda
Yasak bir aşk olunca sana kendi ülken
Ve sesi gerekince sahte-peygamberlerin
Kaybedilmiş umudu bulmak için yeniden

Hatırlıyorum beni saran o şarkıları
O işaretleri tebeşirle çizilen
Sabahleyin duvarlarda bulduğumuz
Gizleri bir türlü çözülemeyen

Kim söyleyebilir bellek nerede başlar
Kim diyebilir nerde biter şimdiki zaman
Geçmiş zaman romans'la nerde buluşacak
Mutluluk nerde farksız sararmış bir kâğıttan

Düşlerinde sürüklenen çocuklar gibi
Rahatsız eder mavi bakışları yenilenlerin
Ve erlerin ayak sesleridir nöbet değişiminde
Sessizliğini bozan Ren bölgesinin

DUNKERK GECESİ

Ayaklarımızın altında yıpranmış bir kumaştı Fransa
Nedense karşı çıktı ağıraksak adımlarımıza

Öyle bir denizde ki yosunlarla karışmış ölüler
Piskopos başlıkları gibi batırılmış gemiler

Geçici karakol göğün ve suyun kıyısında yüz mil ötede
Malo kumsalı uzanır gider gökyüzünde

O atların çürüdüğü gecede yükselmektedir
Göçmen hayvanların tepinmesi gibidir

Geçit kaldırır çizgili kollarıyla ellerini
Yeniden buluruz içimizde eksik kalplerimizi

Jean-sans-terre'in yüreğinde atan yüzbin sevda
Hep yüzbin kez susacak mı acaba

Ey aziz Sebastian'lar yaşam ok attığında
Ne çok benzersiniz bana ne çok benzersiniz bana

Elbetteki beni dinleyecekler
Kalbi yerine hep yarasını seçenler

Ama ben söylediğim bu aşkı duyuracağım haykırarak
Geceleyin yangın çiçekleri daha iyi görünüyor bak

Bağıracağım bağıracağım yanıp tutuşan kentte
Damlardaki uyurgezerlerin dengesini altüst edercesine
Aşkımı bağırarak duyuracağım sabah erken
Bileycinin Bileyci Bileyci diye bağırması geçip giderken.

Bağıracağım bağıracağım Sevdiğim gözler nerde
Siniz Tarla kuşum martım benim nerelerde

Bağıracağım bağıracağım toplardan daha yüksek bir sesle
Yaralılardan ve sarhoşlardan yüksek hem de

Bağıracağım bağıracağım senin dudağındır bardaklar
Benim o uzun aşkı içtiğim kırmızı şarap kadar

Kollarının sarmaşığı beni bu dünyaya bağlar
Ölemem ben Ölenler unuturlar

Gemiye binenlerin hatırlarım gözlerini
Dünkerk'te kim unutabilir ki sevdiğini

Atılan toplar yüzünden uyuyamam ben
Kim unutabilir alkolü o baş döndüren

İnsan boyu çukur kazdı her asker
Ve sanki mezarların gölgesini denemekteler

Taştan yüzler Delilerin hali tavrı
Hep bir önseziye benzer uykuları

Kumlar âşinâ değil bahar kokularına
İşte ölüyor Mayıs Kuzey'in kumullarında

ELSA'NIN GÖZLERİ

Öyle derin ki gözlerin içmeye eğilince
Yansıdığını gördüm orda tüm güneşlerin
Oraya sığmışım bütün ümitsizlerin
Öyle derin ki belleğim kayboldu içlerinde

Bulanık bir okyanustur kuşların gölgesinde
Sonra birden hava açar ve değişir gözlerin
Bulutlan biçer yaz eteğinde meleklerin
Maviden de mavidir gök buğdayların üzerinde

Mavi göğün hüznünü boşuna dağıtır rüzgâr
Açılır mavisi gözlerinin bir yaş parıldayınca
Gökleri kıskandırır her yağmur sonrasında
Cam da mavidir kırıldığı yerde bu kadar

Yedi sancılı ana ey gözü yaşlı ışık sen
Yedi hançer delip geçti o renk prizmasını
Gözyaşından yükselen gün daha dokunaklı
İris daha mavidir yaslara bürünmüşken

Bir çift gedik açar mutsuzlukta gözlerin
Kralların mucizesidir orada tekrarlanan
Üç kral heyecanla bakıp gördüğü zaman
Kulübede asılı mantosunu Meryem'in
Sözcüklere bir tek ağız yeter Mayıs ayında
Bütün şarkılar ve bütün ah'lar vah'lar için
Yetersizdir gökkubbe bütün yıldızlar için
Gözlerin ve ikiz sırrı gereklidir onlara

Çocuk böylesine iri iri açmaz gözlerini
Kaptırmış olsa da kendisini güzel resimlere
Yalan mı söylersin bilmem gözlerin büyüdükçe
Bir sağnak yabanıl çiçekler açmakta sanki

Şimşekleri mi gizliyorlar yoksa bu lavantada
Böceklerin büyük sevdasıdır orda bozguna uğrar
Ağına düşürdü işte beni kayan yıldızlar
Denizde ölen bir denizci gibi Ağustos ortasında

Ben çıkardım bu radyumu bir pekblend taşından
Ve yandı parmaklarım o yasak ateşlerde
Ey bulup da kaybettiğim cennet belki yüz kere
Gözlerin Peru'dur bana Golkond ya da Hindistan

Kâinat paramparça oldu bir akşam vakti
Korsanların ateşler yaktığı kayalarda
Bense parlarken gördüm denizin üstünde orda
Gözlerini Elsa'nın gözlerini Elsa'nın gözlerini

YİTİK ŞARKILAR

I

Bir yavru köpeğin koşmasını
Kuşların gökyüzüne imzalar atmasını
Rüzgârın mavi çamaşırhaneyi sarsmasını
Çocukların gün boyu oynadığını görmek

Akşamın serinliğini duymak
İşitmek gıcırtısını bir kapının
Gölgede leylakları koklamak
Dolaşmak sokaklarında ilkbaharın

Yavaş yavaş zamanı öldürmek
Çıplak bir kol izlemek ışıkta
Girmek çıkmak uyumak sevmek
Avare dolaşmak ağaçların altında

İsmi konmamış binbir tatlı şey
Farkedilmekten çok yapılagelen
Binbir çeşit ayrıntı insancıl olmak için
Yarısı düşten ve yarısı sevinçten
Hiç ten de daha az bir hiç oysa hayat
Yine de güçlü işte kıvransa mutluluktan
Ve şarkılar takılır dilinizin ucuna
Şarkı söylediğine şaşar insan

Hiç'ten de daha az bir hiç Nefes alınır sade
Bu bir nefes bir gölge yoksa bir haz mıdır
Yürüyebilirim oturabilirim
Serindir taş else ılıktır

Ekmek su ve meyvelerin rengi
Öyle güzel şeyler var ki el değdirilen
Oradadır halka halka dumanlar
Geçen ve uzaklarda çığlık atan bir tren

Her şey ne kadar da tatlı ve dingin
Barış sonsuz ve kesintisiz olduğu zaman

Neden söz ediyor bu geçen insanlar
Evlerine dönmeleri bekleniyor bu akşam
Hiç kuşkusuz çatlaklar oluşturuyor
Bu cam parçasının görünüşünü
Ama şarap topraktan alır
Kokusunu değil de ölülerin düşünü

Sarhoş olmak isteyen varsa olsun
Bu kötülükten ve zehirden
Ama senin yüzündeki güneş
Daha da güçlüdür yarattığı gölgeden

Hava kadar saf olan bu mutlulukta
Ne diye arayayım kafiyeleri
Bir tek gülücük anlatmaya yeter
İnsan olmanın müziğini

1956

Ölmek hoştur orda
Tatlı süresi aşkın
Erdi sona

Acı çektik
Yeter sen ne dersin
Kışın otlar üzerinde
Birlikteliği ikimizin

Onca yıl sonra
İçinde gözlerimin
Tüm güzelliği
Solmuş güllerin

Bir büyük kara güneş
Yanıyor önümüzde
O garip anılar
Geçmişte kalan işte

İki varlık yapıyor
Sabahların göğüne
Rengi uçmuş bir resim
Derin gökler üstüne
Sadece bir omuz
Bu aydınlık saatte
Dallardan söğüt
Yapraklan düşmekte

Yumuşak bir adım
Köşesinde sokağın
Kolunda bir bulut
Yitik rüzgârın

Biraz fazlası düş'ün
Mırıldanmanın azı
Gölge ve duvarın
Efsanesi yalanı

Ne olabilirdi insan
İzlenmiş başkalarınca
Sonra geriye kalan
Yaşamım ve yaşamınsa

Elele bir sabah olsun
Bizim yokluğumuzla
Ve yarınlar düşlesin
Anlam vermeyi ona

1957

YARIM KALMIŞ ŞİİR

Yalnız kuş bile susmadı
Soykırımın ortasında
Şarkı söylemiş savaşmış olacağız
Sevgilim güzelim nerelerdesin
Hayvan ve testi hamalları
İşte geliyorlar tatlı ve dikkafalı
Yeşilliklerle dolu Mayıs tarlaları
Tıpkı kilisedeymiş gibi azizlerin
Hayvan taşıyıcı hacıların yontuları
Baştanbaşa erdemlerle boyalı

Gelecek renklerin mevsimi
Henüz gücü yok gün ağarırken
Solgun yaralı tanrı'nın birleştirdiği
Hangi düş gökte geçer üstünden
Bitmek istemeyen gecenin
Eskisi gibi titremektesin yine
Ayrı düşmüş kalplerimiz düzgün gidiyor işte
Bir bahar bahara benzer
Sensizlik bu sadece, bir anı
Baharımız birliktelikten geçer
Zayıf düşmüş şaşkın güneş
Satılık bir otel kadar kederli
Yanmak istemeyen bir ateş sanki
Sanki geri verilmeyen bir öpücük
Bu sabah kapalı perdeler
İşte yine Flandres'ın sisi
Baharımız bekletecek bizi
Gökyüzünü anlamak kolay
Biz ayrı düştüğümüz zaman
Havanın tatlı olması gerekir mi

Mutluluk nedir Ürperiş olarak
Sadece zehirdi içtikleri
Verona'daki sevgililerin

Fakat sana bu maviyle dolu kadeh
Bu garip ses titreşimi benim şarkım
Tankların ve silahların arasından
Yükseliyor Yeteri kadar saftır
Üzerinden geçmek için duvarların
Ve tanıdığımız insanların
Ey sevgilim ey içimde kanayan yara

10 mayıs 1940, sabah erken

KALBİM

Kalbim senin sesinde çırpınıyordu bir yelken gibi
Sen olan bir akşamdı kapılar örtüldüğünde
Ve bir giysinin dinlenişi gibi sandalye üzerinde
Görülen şeylerin bütün çıplak ve uzun geçmişi

Akşamdı bütün varolmamış akşamlan andıran
Dünya kendiliğinden hatırladığında hemen her şeyi
Gazete okumak için vakit çok geç değil mi
Ancak kendi nabzının atışını duyuyor insan

Bir bahçenin hıçkırığı kanıyor bir yerlerde
Belki de bir tedirginlik köpeğiydi bu
Kulak uzun uzun inceler suskunluğu
Dinlerim dirseğime dayanarak ve birdenbire
Düş görmektesin işte

YALNIZ ADAM

Yalnız adam bir merdiven
Bir yere götürmez insanları
Ve sarayların bütün kapıları
Farksızdır ona bir zulümden

Yalnız adamın eğiktir kolları
Nefesi çizgi çizgi gözü bir tane
Yastığı başka yerde
Uykusu sokak kadını

Yalnız adamın parmakları rüzgâr
Kül olur ona ne verilirse
Hiçbir şey alamaz hattâ zevk bile
Tozdan başka onu bulsa da tekrar

Yüzü yok yalnız adamın
O ancak yağmur için pencere
Ve gördüğün ağlayışlar onun üstünde
Âdeta parçası manzaranın

O kayıp bir mektuptur ancak
Yanlış adres mi vardı yoksa üzerinde
Sevgiler diyordu ama kime
Hangi eller onu yırtmış olacak

C

Geçtim C köprülerinden
Her şey orada başladı birden

Bir şarkı o eski günlerden
Söz eder yaralı şövalyeden

Yolun üstündeki bir gülden
Açık bir kadın gömleğinden

Şatosundan çılgın bir dük'ün
Kuğuların yüzdüğü hendeklerden

Sonsuza dek nişanlı bir kızın
Dans etmeye geldiği çimenlikten

Ve buzlu bir süt gibi içtim
Yalancı şöhretlerin uzun şiirinden

Loire nehridir devrilmiş arabalarla
Düşüncelerimi alıp götüren

Ve kapsülü çıkarılmış silahlan
Ve gözyaşlarını iyi silinmeyen

Fransa'm benim ey kimsesizim
Geçtim C köprülerinden

KAHRAMANLARIN ANISINA ŞAŞILACAK DERECEDE BENZEYEN BİR ORMAN ÜZERİNE

Hiçbir şey kitaplardaki gibi sona ermez hiçbir zaman
Bir ölüm bir mutluluk söylenmiş her şeyden sonra
Şövalye güzel kızı kurtarmaz hiçbir zaman

Ve son öpücükte tragedya başlar yeniden
Kısadır insan nefesi ve azıcık sallanmış olsa
Pazar'la uykuya dalar bakarsın pazartesi olmuş birden

Yaşam bir yulaftır rüzgârsa geçer ordan
Kararlı bir akorda varmadan hiçbir zaman
Üçüncü uyaklar gibi tarihin orda devamından

Artık geride kalan günlerin geri gelmeyen aşkı
Her şey bahanedir elbet garip dedikoducuya
Güzel bir havadan söz etmek için yağmur yağdı mı

Ya da ayrıldıkları vakit sonunda sevgililer
Geçirmek için yüzüğü başkalarının parmağına
Bir an bile durmasın gerçekleşmeyecek düşler

İşaretlerin alfabesini o iletir sadece
Gizli bir cümleyi geleceğe yazdırarak
Kızkuşlarının bilmeden kanat çırpışı gibi gökyüzünde

Sokaktan geçen biri ve onu durduran bir başkası
Alışılmış bir tavırla törelere uyarak
Selâm verir gösterir sigarasını

Ve sonra aldığı ateşle uzaklaşır
Ne haberleri var birbirinden Bir nefes bir kıvılcım
İnsan değişir ama ateş de incelik de hep aynı kalır
Efsaneyle dolu gece benek benek yıldızlar
Ezgiydi söylediği birazdan fısıldayacak size
Füg onu tekrarlar borudan viyolonsele kadar

Ve eski bir ormana benzer doğrusu
Bu basit yeşillikler nakısı
Orda uyur tekboynuz ve saka kuşu

Artık ne bir kıpırtı o eski şenlikleri andıran
Ne cinlerin dans ettiği o ay'lı gölet
Ne de bu gün bir yarar var gazete okumaktan

Orda eser yok artık Fransız gizlerinden
Peri kaçmış galiba bir çeşmenin dibine
Ve çiçek solmuş düşerek korsesinden

Artık yünlü kumaşlar var kadife ayarında
Artık başkaları mest menekşe şarabından
Bizim düşlerimizse karantina altında

Fakat güzel bir geçmiş günümüzde de var
Mezarların ortasında sürer hanımeli
Ve ot akşamleyin ateş böceklerini hatırlar

Belleğim notasız bir şarkı gibidir
Şövalyeleriyle dönen bir atlı karınca
Ve öğüttüğü nakarat Arthur devrinden gelir
Zamanın taçyaprağı düşer çalılıklara
Ordan boynuzlarını birdenbire gösteren
Sezar'ın kolyesiyle süslediği geyik çıkar ortaya

Ermin'dir orda gezen pınarın çağladığı yerde
Durup kulak kabartır fısıltılarına ecelerin
İri gözleriyle heyecan veren devlerin dizi dibinde

Yeşil meşeler anıları büyülü dilberlerin
Broceliande şakrak kuşların ünlü barınağı
Yazın gölgesinden de güzel orman bu sensin

Nerede olduğunu bilmem Arnaud de Mareuil dendiğinde
İnsana yolunu şaşırtan imgesel çalılığın
Ve ışık kızıldır sincabın sıçradığı yerde

Sarışın ve esmer Broceliande kollarımız arasında
Mavi Broceliande ki orda ışır keltçe adın
Ve sihirbazlar abrakadabra'larını çizer orda

Broceliande aç dallarını ve karanlığının
Boz mührünü işte koyun postlarıyla geliyorlar

Dua etmek için sular aksın diye
Eler yıl Bellenton çeşmesinde

"FRANSA'M BENİM, SELÂM SANA.

Döneceğiniz vakit zira tam sırasıdır dönmenin
İstediğiniz kadar çiçek olacak
Çiçekler olacak renginde geleceğin
Döneceğiniz vakit çiçekler bulunacak

Yerinizi alacaksınız tatlılığı içinde bir ışığın
Çocuklar acı çekmiş ellerinizden öpecekler yine
Ve her şey yosun olacak altında yorgun ayaklarınızın
Bir müzik kalbinize ve bir sessizlik sizi dinlendirsin diye

Bahçelerin soluk alışı tam doğarken gece
Yaz yaprakları çayırların derinliği
Pencereye uğrayan kırlangıç az önce
Der gibi geldi bana selâm sana Marie

Selâm sana hortlaklardan kurtulmuş Fransa'm
Ey barışa kavuşmuş Sulardan kurtarılmış gemi
Türkü söyleyen ülke Beaugency Vendome Orleans
Çanlar çanlar çalın kuşların akşam duasını e mi

Selâm sana kumru gözlü Fransa'm benim
Acılarım feda olsun sevgim feda olsun sana
Fransa'm benim hem eski hem yeni derdim
Serçe dolu göğün ve kahraman dolu toprağınla
Fırtınaları dinen Fransa'm selâm sana
Benim herzamanki Fransa'm coğrafya seni
Bir avuç gibi açar denizin rüzgârına
Uzaklardan gelen kuş güvenlikte duysun diye kendini

Selâm sana Fransa'm göçmen kuşlar orda
Lille'den Roncevaux'ya Brest'dan Mont-Cenis'ye kadar
Kendi yuvasını terketmenin ilk defa
Ne anlama geldiğini öğrenmiş oldular

Sen vatansın güvercine ya da kartala
Cesaret de türkü de kat kat sende var
Selâm sana Fransa'm buğday da çavdar da
Çeşitlilik güneşinde sende olgunlaşırlar

Selâm sana Fransa'm halk orda beceriklidir
Günleri en güzel kılan işlerde
Ve selâmlamak için uzaklardan kente gelinir
Paris kalbim benim üç yıldır kurşuna dizilmiş boş yere

Mutlu ve güçlü sonunda takmışsınız bir eşarp gibi
Bu gökyüzünü hem tanıktır fırtınanın bir daha çıkmayacağına
Özgürlüktür titreten harpların sessizliğini
Tufanın ötesindeki Fransa'm selâm sana

GÜL VE MUHABBET ÇİÇEĞİ

Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan
Hayranıydı o dilberin
Askerlere tutsak olan
Merdivenlere tırmanan
Aşağıda nöbet tutan
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Adının var mı önemi
Bu nur adımlarındaki
Kilisede olsa biri
Ordan kaçsa bir diğeri
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Hem bağlıydı ikisi de
Dudak kol ve kalpleriyle
Diyorlardı o yaşasın
Ve görecektir yaşayan
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Dolu yağdı mı buğdaya
Titizlik gösteren çılgın
Kavgasını kuran çılgın
Ortak savaşın içinde
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Kalenin üst tarafından
Ateş etti bir nöbetçi
Silahıyla iki kere
Sendeliyor bir tanesi
Düşüp ölecek diğeri
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Hapisteler Hangisinin
Daha berbat kereveti
Hangisidir en çok donan
Fare seçer hangisini
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Âsi ne de olsa âsi
İç dökmemiz matem çanı
Ve zalim sabah geldi mi
Ölüme geçer yaşamdan
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan
Tekrarlayarak adını
Aldatmadıkları kızın
Ve akıyor kızıl kam
Aynı renk ve parlaklıkta
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Akıyor ve karışıyor
Sevgi duyduğu toprağa
Yeni mevsim geldiğinde
Misket olgunlaşsın diye
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Biri koşar biri uçar
Bretanya'dan Jura'dan
Ahududu veya erik
Ötecek cırcır böceği
Flüt veya viyolonsel
Yakıp yıkan çifte sevda
Tarlakuşu ve kırlangıç
Gül ve muhabbet çiçeği

MUTLU AŞK YOKTUR

İnsan her şeyi elinde tutamaz hiçbir zaman
Ne gücünü ne güçsüzlüğünü ne de yüreğini
Ve açtım derken kollarını bir haç olur gölgesi
Ve sarıldım derken mutluluğuna parçalar o şeyi
Hayatı garip ve acı dolu bir ayrılıktır her an
Mutlu aşk yoktur

Hayatı Bu silahsız askerlere benzer
Bir başka kader için giyinip kuşanan
Ne yarar var onlara sabah erken kalkmaktan
Onlar ki akşamları aylak kararsız insan
Söyle bunları Hayatım Ve bunca gözyaşı yeter
Mutlu aşk yoktur

Güzel aşkım tatlı aşkım kanayan yaram benim
İçimde taşırım seni yaralı bir kuş gibi
Ve onlar bilmeden izler geçiyorken bizleri
Ardımdan tekrarlayıp ördüğüm sözcükleri
Ve hemen can verdiler iri gözlerin için
Mutlu aşk yoktur
Vakit çok geç artık hayatı öğrenmeye
Yüreklerimiz birlikte ağlasın sabaha dek
En küçük şarkı için nice mutsuzluk gerek
Bir ürperişi nice pişmanlıkla ödemek
Nice hıçkırık gerek bir gitar ezgisine
Mutlu aşk yoktur

Bir tek aşk yoktur acıya garketmesin
Bir tek aşk yoktur kalpte açmasın yara
Bir tek aşk yoktur iz bırakmasın insanda
Ve senden daha fazla değil vatan aşkı da
Bir tek aşk yok yaşayan gözyaşı dökmeksizin
Mutlu aşk yoktur ama
Böyledir ikimizin aşkı da

İŞKENCE ALTINDA TÜRKÜ SÖYLEYENİN BALADI

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Bir ses çıkar demirlerden
Söylediği hep yarınlar

Diyorlar ki iki kişi
Gece ona hücresinde
Fısıldamıştı Teslim ol
Hayattan bıkmışsın işte

Yaşayabilirsin yaşayabilirsin
Bizim gibi yaşayabilirsin
Söyle seni kurtaracak sözcüğü
Yaşayabilirsin üstünde dizlerinin

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Demirlerden çıkan seste
Dile geliyor yarınlar

Tek sözcük aralar kapıyı
Açılır ve çıkarsın Tek söz yeter
Malından olur cellat
Açıl susam Acılarına son ver
Bir tek sözcük bir tek yalan
Değiştirmek için yazgını
Düşün düşün düşün düşün
Sabahlar ne kadar tatlı

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Demirlerden çıkan sesi
Duyar yarınki insanlar

Söyledim işte her şeyi
Örnekse Kral Henri'den
Saltanatım için bir at
Paris için dinsel tören

Yapacak şey yok Gitsinler
Kanı üstüne dökülsün
Buydu onun bütün kozu
Bu masum yokolsun ölsün

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izler miydi tekrar
Demirlerden yükselen ses
Yarın yapacaklarım var
Ölüyorum ve kalıyor
Fransa aşkım ve reddim
Ey dostlarım ölürsem de
Bileceksiniz bunu niçin

Gelip götürdüler onu
Almanca konuşmaktalar
Teslim olmak ister misin
O ise sessiz tekrarlar

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Her darbede zincirlerle
Türkü söylesin yarınlar

Mermiler altında türküsünü
Söylerken *kan içinde doğruldu*
İkinci bir ateşle derhal
İşini bitirmek gerekiyordu

Başka bir Fransız türküsü
Takılıvermiş dudaklarına
Marseillaise'i bitirirken
Bütün insanlık adına

TERKEDILEN

Gitme canımın içi hayatım benim
Gökyüzü yitiriyor renklerini sensiz
Tarlalar çöl bahçeler çiçeksiz
Gitme

Gitme rüzgârın gittiği yere
Bütün kuşlar uçuyor işte sensiz
Ve bütün geceler ölçüsüz endazesiz
Gitme

Gitme suyun kaybolduğu yere
Flor görerek mutluluğunu camların
Ve yeşil dünyasını ağaçların
Gitme

Sakın gitme kan gibi
Elime sıçrayan yara açan bende
Sevgili gücüm güçsüzlüğüm işte
Gitme

Gitme ateşin kaçtığı yere
Otun gücü azıcık tükendiğinde
Elemen kül olur o gitsin diye
Gitme

Gitme sakın bulutlara
Fırtınalar dostu güzel kartalım benim
Senin cesaretinden ölebilirim
Gitme
Gitme sakın düşmana
Toprağını ve silahlarını alan
Sadece gözyaşlarının belleğine inan
Gitme
Gitme hayınlık olur bu
Bu nutuklar bu törenler bu şarkılar

Ne yaptığınızı bilen insanlar
Gitme

Gitme sana söylenen yere
Büyük lâflar dinleyip bayraklar üzerine
Bu kanayan yaraya dönüştüğünde
Gitme

Gitme sakın o zorbaya
Onun gücünü meydana getirmeye
Ve sevdiklerin için kelepçeler dövmeye
Gitme

Gitme Tüfeğini al
Köpeğini çağır gölgeleri kovala
Avcı, avcı sensin işte çok sayıda
Gitme
Al tüfeğini

FRANSIZ MARŞI

Gelince mevsimi ihanetlerin
Ve mevsimi hapishanelerin

Çeşmeler bulandığı zaman
Sadece gözyaşlarıdır duru kalan

İşitilirdi çılgın haykırışlar
Yalan dolan sözler karşı çıkışlar

Yeşil insanlar ve akbabalar
Günümüzü karartmak için buradalar

Aç kalacaksınız dediler bize
El koydular ekmeğimize

Atın kitaplarınızı dediler
Bir köpek ancak sahibini izler

Bize üşüyeceksiniz dediler
Ve ülkeyi boy hedefi haline getirdiler

Bize dediler gözler yerde olacak
Boyun eğilecek ve susulacak
Bize dediler hepiniz diz çökecek
En güçlü olanlar bize gelecek

Kimilerini zindanlara sürdüler
Kimilerini alıp Almanya'ya götürdüler

Ama hesaba katmadılar Pierre'i ve Jean'ı
Ayrıca öfkeyi ve genç insanları

Ama hesaba katmadı hiçbiri
Yaşamak ya da ölmek diye karar verenleri

Saçlardaki rüzgâr gibi
Ateşsiz bir har gibi

Haçlı bir maceraya değil
Uzaktaki bir mezara da değil

Ama işgal altındaki vatan için
O nefret edilen işgalci düşman için

Kovalım kovalım nevzuhur efendilerimizi
Hırsızları katilleri ihanet edenleri
İyi tohum ayıklanır kötü tohumdan
Hem vatanını haketmelidir insan

Zalim ellerden kopardığı
Her bahçeyi ve her sokağı

Her meyve bahçesini ve her ambarı
Yabancı ellerden geri aldığı

Her dereyi ve her tepeyi
Her mezarı her kulübeyi

Her göleti ve yavru balıkları
Uçurumdaki fındıkları

Her burunu ve her dağın başını
Tarihimizin kanlı çayırlarını

Ve gökyüzünü merhametli ve kocaman
Orda ne bulut ve ne de alman

İnsan kurtarmalı sevdiğini
Kendisini kendisini kendisini

ŞAİRDEN PARTİSİNE

Partim geri verdi bana gözlerimi ve belleğimi
Bir çocuktan daha çok bilmiyordum doğrusu
Kanımın onca kırmızı ve kalbimin Fransız olduğunu
Bildiğim tek şey vardı gecenin karanlık rengi
Partim geri verdi bana gözlerimi ve belleğimi Partim geri verdi bana destanların anlamım
Görüyorum yün eğiriyor Jeanne boru çalıyor Roland
Kahramanlar çağıdır Vercors'da yeniden doğan
En basit sözcüklerde kılıçların şakırtısı
Partim geri verdi bana destanların anlamını Partim geri verdi bana Fransa'nın renklerini
Partim benim verdiğin derslerinle çok yaşa
Her şeyi türkü bildim o zamandan bu yana
Öfkeyi ve sevdayı acıyı ve sevinci
Partim geri verdi bana Fransa'nın renklerini

ŞİİR SANATI

Mayıs'ta ölmüş dostlar için
Sadece ama sadece onlar için

İncelik olmalı kafiyelerimde
Gözyaşlarını gibi silahların üstünde

Ve tüm yaşayanlara
Değişse de rüzgârla

Ölüler adına orda bilensin dursun
O beyaz silahı pişmanlık duygusunun

Evli sözcükler yara almış sözcükler
Suçun basbas bağırdığı kafiyeler

Dibinde çıkararak acı bir hikâyenin
Çifte su sesini küreklerin

Hem yağmur kadar âdi
Parlayan bir cam gibi

Sanki geçitte ayna
Ölen çiçek bluzda
Çocuğun çemberle oynaması
Ayın ırmakta yansıması

Dolaptaki güve otu
Bellekteki bir koku

Kafiyeler kafiyeler orda duyarım
Kırmızı ısısını kanın

Bize hatırlatın bunu
İnsanlar kadar zalim olduğumuzu

Ve yüreğimiz gücünü yitirdi mi
Unutkanlık uykusundan uyandırın bizi

Sönmüş lambayı yakın yeniden
Yine ses gelsin boşalan kadehlerden

Ben hep şarkı söylemekteyim orda
Mayıs'ta ölen dostlarım arasında

PARİS KÖYLÜSÜ

I

Çocuk akıllı uslu dursun diye
Nasıl yığarlarsa önüne değersiz eşyaları
Belki de bildiğinden hangi alkolümün eksik kaldığım
Tesadüf bana kentimden resimler yağdırdı işle
Paris'in ağaçlarını bulvarlarını rıhtımlarını

Değişik alnı vardır makiyajı çıkarılan aktörlerin
Bakışlarsa şaşkın erken kalkan kişilerde
Yine de benim Paris'imdir o eski resimlerde
Ama bunlar tüfekleridir Muhafız askerlerinin
Şimdiki gibi bir tek otomobil yoksa cadde üzerimle

Islıkla çalman bir ezgi beğenilirdi altmışlarda
Atların nalları altındaki kaldırımlar ayna gibi
Gördüğüm yıkık bir apartman duygulandırır beni
Bu geçip giden adam Baudelaire mi yoksa
Yoksa yenilik kokan Rivoli Caddesi mi

Doğrusu hoşuma gider geniş eteklikler döneminin düşünü kurmak
Louvre Sarayı kapandığında Tuileries tarafından
ipekli giysiler gecesinde geçerek şarkılı bir şatodan
iç kararması için geceyarısı avizeler çok parlak
O iç kararması ki mavi bir rengi var matbaa mürekkebine çalan
Nedense bir sessizlik çöker dörtlü danslardan sonra
Paris düş görür ve kimbilir ne gibi düşlerdir bunlar
Akademi üyelerine sormayın ondan anlamazlar
Paris'in sim ne Mabille balosunda
Ne Yaşlılar Konseyi'nde ne de sarayda var

Paris düş görür ve hiçbir zaman daha korku verici
Daha kızgın değilse de sessiz ama düş görünce
Bu köprüler düşünü rüzgâr kemerlerinde
Bu beyaz gözlü düşü masal tanrılarındaki gibi
Bu devingen düşü yaşayanların gözlerinde

Paris düş görür ama neyin düşüdür gördüğü bu saatte
İçiçe geçmiş ışığında sürükler hangi gölgeyi
Hayaletli bir şatodan daha çoktur onun hayaletleri
Ve aslan nasıl düşlerse terbiyecisini öyle işte
Bu yeni Antee için düş bir dünya şimdi

Paris uyanır ve şafak halkı
İner sisli adımlarla kenar mahallelerden
Habersizmiş gibi kendilerini harekete geçirenden
Hava çoktan yıkamıştır büyük ve solgun alınlarını
Kötü taranmış düşler de onlar gibi solar birden
Sen nehri üzerinde günün ağarışını görmeyen biri
Habersizdir elbet böyle büyük bir acıdan
Kendi kendini yalanlayan gece suçüstü yakalandığı zaman
Savunur bozguna uğrar kızarmış gözlerle edepsizin teki
Ve Notre-Dame bir mıknatıs gibi çıkar sulardan

Ne farkeder şu an İkinci İmparatorluk olsa
Ve başka yer değil de Paris olsa ne çıkar
Sabah erken saatlerde hep aynı öksürük var
Ve giyotin iyi kötü hep nefes alır orda
Bu ilk metro olmaksızın bir şafak hepsi bu kadar

Her şafak en büyük cezadır bazıları için
Yaşamaya mahkûm aldatılmış düşle
Ve gerçek çizmektedir pergeliyle
Bu kederli tebeşir çizgisini doğusunda Hal'lerin
Geçmez onu karanlık öyküler bile

Paris uyanır ve ben bu mit'leri yeniden bulmak için
Karanlığımızda kanımızı yakıp tutuşturan
Koyarım kızgın yüzümü ellerimin arasına o an
Kuşların öykündüğü şarkı yeniden dünyaya gelsin
Ve özgürlük deyince yanıtı Paris olan
II
Bir köprü görürüm gözlerimi kapayınca ben
Sen nehri dönmektedir acı topaçlarıyla
Ey onun büklümlü kollarında boğulanlar insan nasıl uyur
orda

Bu bir köprüdür taş localarında akıp giden
Yuvarlak dinlenme yerleri fistolar oluşturur onda

Siyah tunçtan bir kral durur bir at üstünde
Ve geçtiği adada çifte çiçekler
Yeşilliği bir bahçe gülleri ise evler
Sanırsın bir gemi dökme demiri üzerinde
Onu sarsan ise eşya yüklü arabalar

Pont-Neuf ün şahdamarı titrer bir orkestra gibi
Bir prelüd duyarım yirmi yaş şarabımdan
Burda bir rüzgâr eser çok eski zamanlardan
At heykelin saçlarında ölmeye geldiği belli
Kent bir yürek gibi açar iki kanadını o an

Ölmenin gerekli olduğunu bilen benim yaşımdaki çocuklar
Külrengi göğe sahip bir kentti düşünü kurdukları
Biz bir yüzyılın en son doğan ve en son askere alınanları
Başımız bulutlarda ve çamurda ayaklar
Emir saatini beklerdik Paris'ten ayrıldık mı
Şarkı Panama'yı tekrar göreceksin dediği zaman
İlerde bir kan karanfilinin açacağı kişiler de
Saint-Mihiel ya da Neufchâteau'nun önünde bir yerde
Eller alevi nasıl sararsa şarkıcıyı öyle saran
Bıçağın ucuydu titreyişini duyarlardı içlerinde

O gün bu gün hep buldum sevdiğimde
Kentimin bir yansımasını sokaklarında bir gölgeyi
Unutulmuş anıtı yokolmuş geçitleri
Paris seni kendimden çok anlattım yazıp çizdiklerimde
Ve Paris kendi güneşimden çok yeğledim seni

Meşaleler kenti aşkın sonuna kadar yaktığı
Ağlayışlar kenti ağlamış olmaktan gülen
Yıldızsız Cennet gümüş gözlü Cehennem
Cinayetin örs olduğu geleceğin demirci dükkânı
Anılar tuzağı orda şan ve şöhrettir duvarlarla çevrilen

Alanlarda halktan gelen fırtınalar kopmaktaydı
Meçhul kahramanlar düşüyordu kollan sanki çarmıhta
Ya da siyah tören alayları caddeler boyunca
Orda sanki bir öfkenin yemini yazmaktaydı
Ey Paris rüzgârlara ninniler söylüyordun çıplak kollarında

Ölüm bir aynadır kendi pervaneleri var ölümün
İki uçludur hayatım bak aynı ateş bastı
İkinci defadır beni bir canavar kustu
Balinadan çıkmış Yunus gibiyim
Ne çare kaybettim göğümü kentimi ve dostlarımı
III
Düşlerimin resmini bulmak için yeniden eğer
Ovarsam geçmişin mavileştirdiği gözlerimi
Neully'deki okulda eskiden yaptığım gibi
Orda bir bahar çiçek açar ve sürüp gider
Ve benim kadar yaşlanmadı onun danseden hayaletleri

Paris budur işte bu taşımakta olduğum gölge tiyatrosu
Benim Paris'im benden alınamamıştır tam tamına
Çığlık dudaklardan nasıl alınamamışsa
Kapıma koymak için ne çok gerek duyuldu
Söküp çıkarın yüreğimi Paris'i göreceksiniz orda

Ben şiirlerimi işte bu Paris'le yarattım
Sözcüklerimde damlarının o garip rengi var
Orda dem çeker güvercinlerin göğsü orda ışıldar
Paris senin üzerine kendimden daha çok yazdım
Ve acı vermedi bana yaşlanmak sensizlik kadar

Nice zaman sonra daha da zor olacak besbelli
Paris'ten ve benim ayrılığımdan söz etmek
Bulutlar Saint-Germain-des-Pres'den kaçıp gidecek
Bir gün kirpiklerin arasında bir damla gözyaşı gibi
Solgun ve yaldızlı Alexandre Trois köprüsü gibi bir şey
gelecek

O gün dilerseniz bana geri verin ağıdımı
Kalbimin icadettiği yerde o taştan âlete

İmkân var mı çarmıhı Golgotha'dan sökmeye
Ariane ölmeye durur labirentten çıktı mı
Bu ezgi Magenta Bulvarı'nda söylenir söylenirse
Bir çaresiz acıyı dile getiren şarkı
Geceyarısı daha da hüzünlü Place d'Italie'den
Point-du-Jour'a benzer melankoli cihetinden
Uyku meleğinden de çok düşle yüklü parmakları
Sanırsın kâğıt helvacı bir sevinci haber veren

Adi ve tatlı bir şarkı sesin yavaşladığı
Bir akşam aşkı gibi yarınından kuşku duyan
Bir şarkı kadınları elinden tutup kavrayan
Barbes metrosunun altında söylenen bir şarkı
Etoile'de aktarma yapan Jasmin'de caddeye çıkan

Rüzgâr boş arsalara fısıldayacak dizelerimi
Kimsenin oturmadığı tahta sıralara dokunacak
Passy rıhtımında ağladığı duyulacak
Ve köprüler tekrarlayarak yüzüklerin vaadini
Bu dizelerle nişanlanıp yola revan olacak

Çocuk akıllı uslu dursun diye
Nasıl yığarlarsa önüne değersiz eşyaları
Belki de bildiğinden hangi alkolümün eksik kaldığını
Tesadüf bana kentimden resimler yağdırdı işte
Paris'in ağaçlarını bulvarlarını rıhtımlarını

BAHARIN O BİLİNMEYEN KADINI

Bir pazar köşesinde karşılaşır gözler
Bu garip iri gözler neyi neleri düşler

Ah yağmurdan sonra Paris'in çarpıntısı var
Acep beğenilir mi eskisi kadar

Nehrin üzerinde çiçek buketleri
Gidiyorlar saçarak tüm renklerini

Chaussee d'Antin'i göreceğim her zaman
Parma kaldırımlarını yosmaların ayağından

Akşamlan ilgisiz insanlar ve arabalar
Gölgenin tül peçeleri ve maceralar

Trinite'ye doğru üç adım atılmıştı
Karar verinceye kadar ayrılınmıştı

Saint-Lazare Garı'nın gürültüsünde
Niye ağlar bu rastlantısal gözler niye

Ah Paris Paris şarkı söylemiyorsun
Başını çevirip ayağını sürüyorsun

Şimdi gaz saatidir savrukluklar saati
Ufacık meydanlar sır açmaya elverişli

Gaz saati geldi haydi yaksana onu
Niye yakmıyorsun Ne var ki Paris sustu

KARA MAYIS

Çiçekli bahçelerinizin bütün leylakları
Küçük arabaların bütün leylakları
Örtmeye yeter miydi onlar Paris'te
Mezarlardan oluşan derin Mayıs'ı

Federes Duvarı'nın kızıl Mayıs'ı
Kırkların Mayıs'ı yüreklerimizin kan ağladığı
Ve kapkara bir Mayıs Politzer ayı diye
Sizlerin adlandıracağı

1949

GARİP BİR ŞEYDİR DÜNYA

Garip bir şeydir dünya şunun şurasında artık
Bir gün gideceğim söyleyemeden her şeyi
Bu mutluluk anlarını yangın öğlelerini
Sarışın yıldızlarıyla gece sonsuz ve karanlık

Hiçbir şey değil sanıldığı kadar öyle değerli
Başkaları gelir Onların kalbi benimkisi gibidir
Hepsi de ota dokunmasını ve seni seviyorum demesini bilir
Ve seslerin yitip gittiği akşamda düş görmesini

Benim gibi yeniden yapar bu yolu başkaları
Başkaları gülümser Rastlanan bir çocukla
Çevrilecek başlar adları fısıldandığında
Başkaları seyredecek göz ucuyla bulutları

Hep titreyen bir çift bulunacak orada
Bu yüzden o sabah gün erkenden ağaracak
Her zaman orada su rüzgâr ışık olacak
Hiçbir şey geçmez ordan geçen yayadan başka

Aklımın ermediği bir şeydir işte
O ölüm korkusu insanın içindeki
Yeterince güzel değilmiş gibi
Göğün bir an için tatlı görünmesi bize
Evet biliyorum bir an kısa görünüyor olsa da
Böyle yaratılmışız sevinçler ve acılar
Dopdolu bir kupadan yalancı şarap gibi kaçar
Ve deniz sadece bir başlangıçtır susayışlarımıza

Ama her şeye rağmen zalim zamana rağmen
Yanıp yıkılmış yürek ve sırttaki ağır torba
Bu olanaksız seçim olmak'la olmuş olmak arasında
Ve ağızda buruşukluk bırakan acıya rağmen

Savaşa ve haksızlığa ve uykusuzluğa rağmen
Yüreğinizi kemiren bu tilki taşırken orda
Hüznü ve tanrı bilir kendi payıma
Yaşam boyu çalınmış bir çocuk gibi taşıdım ben

İnsanların kötülüğüne ve gülüşlere rağmen
Ayağı sürçtü mü ve canavarca nedenlerle
Size düşman edilen sırf zindan olsun diye
Sevdiğinizdendir ve büyük acı çektiğinizden

Dipsiz kuyularıyla kargışlı günlere rağmen
Nefreti seyreden sonsuz karanlıklara rağmen
Düşmanlara ve zincire vurulanlara rağmen
Tanrı'm Tanrı'm ne yaptığını bilmeyen
Yasa rağmen ve birden zayıfladığı anda kalbin
Etrafı her şeye inanmaya haksız saymaya hazır
Sizi ısıran bu şeye ilgisiz kalır
Sırf sizden öcünü almak için

Eler yerde aynı zulüm ve dikâlâsı utanmazlığın
Size maledilen nasıl yayıldığı pek bilinmeyen
O çılgın fikirler düşünülmesine acı çekilmesine rağmen
Bir küfür ya da nağrayla sıkıntıyı azaltmaksızın

Bu cehennem Eler şeye kâbuslara ve yaralara
Ayrılıklara yaslara hakaretlere rağmen
Ve tüm istenilenler yine de istenilen
Maviliğe bütün saçmasapan inancıyla

Eler şeye rağmen size söylüyorum öyleydi bu yaşam
Ki beni dinlemek isteyene buradan seslenirken
Dudaklarımda bir tek söz teşekkür kalmış iken
Diyeceğim her şeye rağmen güzeldi bu yaşam

PONT-NEUF ÜZERİNDE

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Bu uzak şarkı da nereden çıktı
Kötü demirlemiş bir mavnadan mı
Yoksa Samaritaine metrosundan mı

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Köpeksizdi bastonsuzdu pankartsızdı
Ümitsizlere acıyın lütfen
Ön tarafta halkın yer açtığı

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Kendimin eski görüntüsüne
Ağlamaya yarayan gözleri vardı
Ağzı hazırdı küfretmeye

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Bu zavallı görüntüye
Sadece kendi acısının
Derdine düşmüş dilenciye

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Duman eskisi gibi bugün de
Orman sınırındaki kendime
Şafaktaki eski halime

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Ben doğmadan bir benzerine
Bu her zaman ürkek olan çocuğa
Gençliğimin hayaletine
Pont-Neuf üzerinde rastladım
Yirmi yıl boyunca yalanlar dünyasına
Bir dualık zaman kadar
Sadece düş olan bu delikanlıya

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Bu genç erkeğe ve boş kollarına
O baş döndürücü şarkıları söylerken
Rüzgârın ısırdığı dudaklarına

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Göğün ve yüreğin soytarısına
Tertemiz alnına aşırılıklarına
Römorkörlerin kara çığlığında

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Canım ateşe veren oyuncuya
Yolunu kaybetmiş bir güvercin gibi
Nötre-Dame'ın kuleleri arasında

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Başlayan ben'in hayaletine
Suyun akıntısında altın rengidir kent
Ters yönde ise şarkı bitmekte
Pont-Neuf üzerinde rastladım
Bana benzeyen bu küçük zavallıya
Sen nehri üstünde gösterdi bana
Güneşli yerleri çok uzaklarda

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Uzaktaki öbür yüzüme ikiyüzlü'me
Ye rengi uçmuş gün ışığında
Arkadaşım dedi bana sessizce

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Bilgisiz ve saf olan benzerime
Ye uzun süre kalakaldım
Geri geri giden kendi gölgemde

Pont-Neuf üzerinde rastladım
Otururken taşların aşındığı yerde
Mırıldandığım nakarata
Ve ışığım olan düşe

Kör adam rastladığım kör adam
Dul kalmış bakışlarınla geçerken
Ey benim çaresizlik dolu yıllarım
Pont-Neuf üzerinden

GEREKLİYDİ SADECE.

Birazcık daha vakit
Gerekliydi sadece
Ölümün gelmesine
Ne var ki çıplak bir el
O zaman çıktı geldi
Ve dokundu elime

Kim böyle geri verdi
Kaybolmuş renklerini
Günlere haftalara
Bir de gerçekliğini
Uçsuz bucaksız yaza
O insancıl şeylerin

Ben ki her zaman böyle
Titrerdim ama bilmem
Hangi büyük öfkeden
İki kol yetti işte
Havadan bir gerdanlık
Takmak için ömrüme
Sadece bir hareket
Bir elin hareketi
Uyurken bana değen
Öyle ki bir nefesten
Daha az bir şey Bir çiğ
Gelip omzuma konan

Bana geceler boyu
Hep yaslanan bir alın
İki açık iri göz
Ve orda her şey bana
Buğday tarlası gibi
Göründü bu dünyada

Tatlılık dolu bahçe
Otlar içinde birden
Sürer mine çiçeği

Ve benim ölmüş kalbim
Doğar hoş kokusunda
Gölgeyi tatlı kılan

"AŞK" SÖZCÜĞÜ

Bir Londra akşamı
Şubat'ın sarı sislerinde yürüyorum
Yeni başlayan bir aşkla yapayalnız
Gelecek mi acaba
Ve adımlarımın sabırsızlığını dağıtıyorum sonsuza dek
Hayaletlere rastgelerek
İyi akşamlar Doktor Johnnson iyi akşamlar George Borrow
Ve Thames nehri kıyısında dolaşırdı Moll Flanders
Shelley bu kentten nasıl söz ederdin hani
Hell is a city such like London ah tersiydi bunun
Ama geceleyin cehennemi hiç gördün mü sen
O kadar çok dekoru var mı suç işlemek için
Ey Marylebone Road manzarası
Kan lekelerinin iyice silindiği sessiz ve boş sokaklar
Tam kendi kendime diyordum Ne garip
Erebe'in soğuğu Fakat
Nerde o eski-zaman alevleri
Birden güneş üstüpüde
Sokakta bir meşale
Pamuk çizmelerle koşuyor tüm bu insanlar
Bu sahte şafağa doğru
Kaç kişiyiz geceyarısını çalınca saat yangına uğrayan yapı önünde
Kurtarıcıların gerçek-dışı hareketleri ve kollarındaki yanan bebekler
Kaldırımdaki hayaletler cockney konuşuyorlar kendi aralarında
Kirli dantelleri ve şapkasındaki tüylerle mağrur dilenci kadın
Hyde Park sıralarının vaaz veren kişisi
Sherlock Holmes'tan çıkma bir East End Çinli'si
Görünmeyen kalabalık hıçkınklar ve gürültüler
Döğüşünü seyretmekteyiz kıvılcım ile mızrağın
Burada yanan nedir yıkılışında surların
Yan m kalmış romanlar Ticaretler
Gölgeler ve ateş siliyor firmalarun adını

Baharat pamuk ne bileyim ben
Baygın düşen küçük Doritt elden ele geçmekte
Her şey bir gösteri mi olacak her zaman
Ve sadece bir gösteri
Bir gösteri Ey kör tanıklar bir öykü anlatılacak daha sonra
Yıkıntılar yok olduğunda ve ev yenibaştan kurulduğunda

Ve zemin katta İngiliz birasının farksız
Ve türkününse farklı olduğu
bir pub bulunacak

DÜŞÜYORUM

Düşüyorum düşüyorum düşüyorum ben
Henüz kendi mezarıma girmeden
Gözden geçiriyorum tüm yaşamımı
Bir iki saniye yetişir derken
Bütün bir dünya kafamın içinden
Geçiyor nasıl yaşamışsam onu

Gözkapaklarımın altında imgeleri
Bir kuyunun dibindeki taşlar gibi
Genişleterek suyun siyah iris'ini
Tüm geçmiş parça parça bölünmekte
Bir anı ötekini ele geçirmekte
Ve güneşlerse hıçkırık denen şeyi

Ey yağmur ey toz inceden ince
Varolmak kum renginde
Bir sis nefeslerden
Hangi seçim egemen başımın dönüşüne
Düşüyor ve kaçıyorum bu mucizede
Kendi kendimin ivmesinden

SENİNLE BİR YASTIKTA

Pazar da olsa pazartesi de
Akşam ya da sabah geceyarısı öğle
İster cennette isterse cehennemde
Aşklar benziyor birbirine
Dün'dü bunu sana söylediğimde

Bir yastıkta olacağız seninle

Evet bu dün'dü bu ise yarın
Yolum olarak bir tek sen varsın
Kalbimi verdim avuçlarında kalsın
Ne güzel yol alıyor seninkisiyle
Ama hepsi ömrü kadar insanın

Bir yastıkda olacağız seninle

Sevgilim varolan olacak yine
Gökyüzü bir çarşaf üzerimizde
Seni kollarımla kuşattım işte
Ve içim sevdanla pır pır etse de
Dilediğin istediğin sürece
Bir yastıkta olacağız seninle

YILBAŞI GÜLÜ

Zaman-gülü'nü bilir misiniz
Var mı ay-gülü'nü tanıyan içinizde
Biribirinden ayırt edemezsiniz
O gölün aynasında bir tanesi
Yansıdığı vakit ötekisine

Acı gülü tanıyan var mı aranızda
Oluşmuş tuzdan ve inkârdan
Ebemkuşağı gibi yağmurdan sonra
Gel-git süresince her an
Denizin üstünde açan

Gülü fikrin gülü ruhun
Demet demet pazarlarda satılan
Gülü do-re-mi'nin ve oyunun
Bir gül yasak aşklardan
Ve yitik adımlardan

Korku-gül'ü tanıyan var mı içinizde
Gece-gülü'nü hanginiz bilir
Onlar ki dudakta boyanmış gürültüyle
Ağaçta dalından sarkan
Meyve gibidir

Seçtiğim bütün gülleri
Şakıdığım bütün gülleri türkü diye
İcâd ettiğim bütün gülleri
Övüp övüp de çıkarışım göklere
Boşunadır kendi gülüm önünde

SONSÖZ

Boş eller yere bakan gözlerle duruyorum yaşamın ve ölümün eşiğinde
Ve sesini duyduğum deniz boğulanları geri vermeyen
bir denizdir zaman
Ve benden sonra dağıtacaklar ruhumu ezik düşlerim
kurtulamayacak açık arttırmadan
Sözlerim şimdiden ıslak dudağımda bir yaprak gibi kuruyor işte

Bu dizeleri kollarım sonuna kadar açıkken yazacağım
duyulsun kalbimin orda dört kez çarptığı
Geçeceğim boğazımı ve sesimi nefesimi ve şarkımı ölümü göze alarak
Biçmekten sarhoş olan orakçıyım ben yaşamını ve tarlasını yıkarak
Ve kaybedince de nefes nefese tozunu silkeler gibi vurur da vurur tırpanını

Bendim seçen bu çarmıha germe boyutunu vermeyi dizelerime
Ve şans nasıl isterse öyle düşsün üstüme dizelerin
durağındaki bıçak
En sonunda gerekecek ölçüsüzlüğüme uygun bir ölçüye ulaşmak
Düşlerimle bir manto yapmak için gerçeğin boyutlarına göre

Yaşam rüzgârların katettiği kocaman hüzünlü bir şato gibi geçmiş olacak
Kapılar çarpar hava akımlarından ama hiçbir oda kapalı değil işte
Tanınmamış zavallı ve yorgun kişiler oturur kimi silahlı nedense
Otlar bürümüş hendekleri parmaklık hep yukarıda kalacak
Bu evde kim ne derse desin eskiler veya yeniler kendi evimizde değiliz

Yolu niye buraya düşmüştür kimse bilmez belki her şey bir düştür
Kimi açtır kimi üşümüş çoğu onları kemiren bir sırra gömülmüştür
Arada sırada yüzü olmayan krallar geçer önlerinde çökülür diz

Gençken meleklerin zaferi yakındır diye söz edilirdi bana
Ah nasıl inanmışım nasıl da kanmışım sonra yaşlandım işte
Gençlik çağı düşen bir perçemdir hep onların gözlerine
Ve ihtiyarlara kalan çok ağır ve çok kısa öyle ki rüzgâr başka türlü eser onlara

Öze değgin olan'la ilgili sorular sorarlar kendi kendilerine
Ne kadar da azdır yapıp ettikleri görürler geçerken bu terkettikleri şantiyeden
Kurbana tercih edilen gölge ey zavallılar kimse medet ummasın gelecekten
Sokakta oynayan küçük çocuklar sonsuz acıyorum sizlere

Görüyorum önünüzdeki her şeyi mutsuzluğu kanı ve usancı
Hatalarımızdan hiçbir şey anlamamış olacaksınız düşlerimizden hiçbir şey öğrenemeyeceksiniz
Hiçbir işinize yaramamış olacağız bedelini kendiniz ödeyeceksiniz
Omzunuzun çöktüğünü görüyorum Alnınızdaki alışkanlıkların kırışıklıklarını
Elbette elbette diyeceksiniz bana durum hep böyle ama bu yüzden
Düşünün hele bir kez canlı parmaklarını etten ellerini çarka sokanları
Durum değişsin diye ve düşünün işte kafeslerini bile tartışmayanları
İnsanın hakkı olabilir umutsuzluğa bir anlık duraklama hakkı yokken

Ve bir gün gelir de zaferin anlamsız güneşi üstünüzde olursa

Hatırlayın biz de biliyorduk bunu kölelik bayrağını indirmek için
Başkalarının Akropol'e çıkışını ve hâlâ nefes alan kendileri ile ünlerinin
Atılışını tarihin toplu mezarına

Düşünün hiç bitmeyeceğini savaşın ve değersizliğini yenginin
Ve her şey altüst olabilir insan insandan sorumlu ise
Büyük olaylar yaratıldı gördük ama korkunç olanları da vardı içlerinde
Zira her zaman kolay değildir ayırdedilmesi kötü ile iyinin

Siz de geçtiğimiz yerden geçeceksiniz açık bir kitap gibi okuyorum içinizi
İçinizde çarpan bu kalbi duyuyorum bir kalp nasıl çarpıyorsa benim içimde
Onu nasıl eskiteceğinizi biliyorum ve nasıl sönüp sustuğunu içinizde
Sonbaharın makyajını nasıl sildiğini ve bir kış gülünün çevresindeki sessizliği
Moral bozmak için söylemiyorum bunu hiç'e bakmak gerekir
Yüzyüze onu yenebilmek için Şarkı yitirmedi güzelliğini eksilse de
Bir başka yerde dinlemeli ki bir yankı gibi tekrar doğar tepelerde
Yalnız değiliz dünyada şarkı söylemek için ve oyunsa şarkıların tümü demektir

Oyunda rol yapmasını bilmeli ve bir sesin susmasını bile
Bilin bunu derin koro tekrarlar hep yarım kalan cümleyi
Şarkıcı yapsın sonuna kadar ne varsa elinden geleni
Ne önemi var bir varsayım gibi beni yanyolda terketseniz de

Ben de terkediyorum sizi son kez ayağa kalkan bir oyuncu gibi
Sitem etmeyin ona gözlerinde taşıdığı gölgeden bir şeyler yansırsa dışarıya

Artık bir armağan verememem size bu karanlık ışıktan başka
Yarının insanları üfleyin mangaldaki kömürü
Siz söyleyin görüp geçirdiklerimi

NEŞİDELER NEŞİDESİ

Senin kollarında geçti yaşamınım ikinci yansı

Tanrı daha ilk gün koyduğu vakit
Adem'in dişleri arasına her nesnenin adını
Dilinde kaldı adın beni beklemek için
Kış nasıl beklerse güllerin doğmasını

Ey kırlangıç-dudaklım

Sanki tepeye çıkmış biriyim ben
Ellerinde bir keklik tesadüfen tuttuğu
Orda şansıyla şaşkın yol yordam hiç bilmeyen
Ah tüy ne kadar tatlı ve bu çarpıntılı korku

Denizden söz etme bana
Şarkını yaşam boyu
Söylemiş olan bana
Anandan söz etme bana
Seni bir yaşam boyu
Taşımış olan bana

Bir dönemeç nedeniyle göze çarpmayan biçim
Yüzün öteki yanda
Adımların sesin hepsi yoksunluk bana
Yarım kalmış randevu hepsi de benim için

Bu akıl almaz çifte sır
Arasında muzaffer bilgilerin
Benim eşim benim sonsuz olarak dünyaya getirdiğim
Dünyaya onun sayesinde gözlerimi açışımdır

HAMAM

Getirin bana şu şarkıcıyı dedi Muhtesip Musa
ünü kulaklarıma kadar gelen
Erguvan rengi bir gün kanıyor beyaz mermer salonda
kubbe deliklerinden
Getirin onu bana dedi Musa tutsak tellâkların elindeki
korkunç gövdesini döndürerek
Ve derisine serinlik veriyor su bu boğucu buharda
korkuya kapılan bir genç kız gibi
Elle tutulacak kadar ağır hava bir ustura bileyicisinin
kafaları yumurta gibi kazıdığı halvette
Ama bütün bu giysisiz çeşitli boy ve yaştaki insanlar
burada taşların üzerinde neler unuturlar
Hiçkimse elinde tutamaz adını giysisini bir kez çıkarmaya-
görsün zenginliğini ya da yoksulluğunu
Aşk ya da dua için saatler boyu yıkanan bir insanın
şahane kokusudur bu
Kanın o yasemin kokusu Ve tellâklar sonsuz çöğenlerle
ovarlar omuzları
Boğalar tazılar ve erkek kediler kendi güçlerinde ve yara
izlerinde kıllı kılsız esmer ya da kızıl
Aylak aylak havuza doğru çevirirler bakışlarını
taştan putperest bir güzelin zuhur ettiği
Denizden çıkmış eski bir Venüs
korsanların Sicilya'dan alıp getirdiği
Kadının mükemmelliğini arzu ettirir
bu yırtıcı ve şehvetli varlıklara
Ardından ağır bir aşağılık duygusuna kapılır her vücut
kıyaslama yapınca kendisiyle
Artık saf ve beyazdır canlı yaratık
sahtesinden daha az bundan böyle
Sis ve ışık ey ter kusan vücut
Nazik komşu dövüyor komşusunu dallarla
Demek yaşlı Mecnun'u getireceklermiş buraya
biti kırılmış ve hırkası alınmış olarak

Mapusdamı'ymış gibi ötekilerin arasında
çıplak bir insan olsun o da
Öyle ki özgür saydı kendini ve şarkı söylemeyi reddetti
taverna soytarısı veya çingene olmadığından
İşte o an Muhtesip öylesine sinirlendi ki
hamamın sıcağında
O boğumlu sırtında kuşüzümü peltesi gibi koyulaşmış olan
kanını almak gerekti
Bir türkü söyle de rahatlasın dedi külhan ısıtıcısı
    yoksa mahkemeye verirler beni müşteriyi boğmaktan
Söylüyor işte ve türküsü dayanılamayacak kadar güzel
suyun ortasındaki heykel gibi
Çılgın ve eşkiya bir alev çıkıyor putperest güzelliğinden
ve solgun ağzından
Aşk şeklinde Ve o adınla yanmış olan
o günkü ağzını saklasın
Senin kanatlı adın çağırmaya pek cesaret edemediği adın
Elsa
    o'nun tuzlu dudağına gelen
Senin adın tıpkı çalınmış görkemli bir kaftan gibi
zavallı kollarında bir dilencinin
Senin adın tıpkı ateşten geçen beyaz samur gibi
bir öpücük gibi kumun yaktığı
Masalsı bir kuş benim omuzlarımda Canın atlayışı gibi
o canlı ceset yığını üzerinden
Kuş gibi hafif adın havadan da sarışın adın
    kederden ve buğdaydan adın dilimi dolduran
Tertemiz yelde *Seni seviyorum* sözcükleriyle bir çığlık
mavi ve solgun camların buğusuna yazılan
Bir uyanışın düşü güçlükle nefes alan bir korku bir dert
birdenbire açıklanan
Kaygı ey güzelim Beni mesken tutan ve kafamın içinde
bir arı gibi uğuldayan adın
Elimden tutan ve dağlara çıkarmak için beni
baştan çıkaran adın
Ve bak Dünya ayaklarımız altında benim meydan
okuyuşuma baş eğen

bir çocuk resim çiziyor vadileriyle
Girinti ve çıkıntılarıyla senin adının harflerini
her yerde coğrafyada her yerde
Atılan her adım ancak senin övgün içindir
senin övülmen için
Ve sözler ancak kaynağım olan senden gelir
ve kuş sesidir tekrarladıkların
Ancak senin gelişindir bu hoş koku ey mükemmellik
kadın ey varlığın garip musikisi
Ve bir öpücüğün anısı gibi senin adının ateşiyle bu dünyada
dolanıp duruyorum
Hem ben neyindim ki senin yer değiştiren gölgenin
gölgesi olmama izin verdin
Ve adının agulama'sıdır bu ölünceye dek
derunumda yer eden

Birden yere düştü bir güneşin düşmesi gibi pencereden
Bekçiler ayaklarıyla itti onunla ne yapsak şimdi
Uzun bir süre buharın dibinde kararsız duruyor Musa
Ve ardından *serbest kalsın sonunda*
Diyor
Ve türküler söylesin açık havada

EY BENİM SEL'İM

Tehlikenin şafağı gelince büyük
idi parolası Ey benim sel'im

Dediler ki sana Öldür ve öl güzeller güzeli halk
Ve sen öğrettiklerine inandığından
Hayır demedin onlara korkunç yol için

Dediler ki sana hiçbir şeyin yok Ne kolun ne de canın
Tanrı'ya satılmış onlar karşılığında cennet var
Yaşamınla öde bu yüce değiş tokuşu

Dediler ki sana gerçek galip gelecekmiş öldüğünde
Ve sevindin sen yazılmış oluşuna önceden
O günün Tanrı tarafından önünde bir duvar gibi
yükselişiydi bu

Dediler ki sana kaderin neyse kılıcın da odur
Sen ki Işık için iddiaya bile girmiştin
Onu götürecektin karanlık bölgelerin ucuna kadar

Dediler ki sana yasal değildir ateşkes
Başka şekilde dua eden ülkelerle
Vurmamak seni mahrum bırakır Tanrı'dan bile

Dediler ki sana savaşta geriye çekilmek olmaz
Ve şehit düşmeyen için cehennem azabı
Sen inandın onlara geriye dönüp bakmadan
Sen inandın onlara kendini bodoslama çarpıncaya kadar
Sen inandın onlara kendini horgörmeye başlayıncaya kadar
Sen inandın onlara kendini düşlerde yadsıyıncaya kadar Sen inandın onlara kendi gücünün en uç noktasına kadar
Sen inandın onlara yüreğindeki kan tükeninceye kadar
Sen inandın onlara ey sel'im senin kaynağına kadar Sen inandın onlara bıçak sana çentik atıncaya kadar
Sen inandın onlara kızgınlığının gecesine kadar
Sen inandın onlara ağzının susuşuna kadar Sen inandın onlara sana yaklaşan toprağa kadar

Sen inandın onlara ruhunun aldığı yaraya kadar
Sen inandın onlara karnın kapıldığı o büyük korkuya kadar Sen inandın onlara kendi gözyaşlarına inanmayacak kadar
Sen inandın onlara kendi çığlıklarına inanmayacak kadar
Sen inandın onlara gözlerin kapanıncaya kadar Sen inandın onlara korların son parıltısına kadar
Sen inandın onlara kolların ve bacakların parçalanıncaya
kadar Sen inandın onlara inancın bile kırıldığı yere kadar

BETHUNE RIHTIMI

Bilir misin ada ne
Kentin orta yerinde
Her şey aheste beste
Orda sonsuza kadar

Egemen olan gölge
Geziniyor sessizce
Orda sevgilisiyle
Sanki su perisi var

Sen nehri derindir ya
Sarışının kolunda
Dünyanın ortasında
Düş kurup onu sarar

Çılgın tatlı çocuklar
Ya da boş dolaşanlar
Gelin dinleyin ne var
Bak nasıl öldü rüzgâr

Gecenin uzayışı
Kemirir tatlı tatlı
Düşünü tırnağını
Dilindedir şarkılar
Bu ezgi gece gece
Gelip oturdu işte
Belleklerin dibinde
Geçirecek vakit var

Ve söylediği dize
— İstediği sevgiyse
Tanrı etsin hediye —
Bir nabız gibi atar

Açılan pencere mi
Kimbilir geçenleri

Tanıtacaktır belki
Attıkları adımlar

Söyleyiniz Baudelaire mi
Yoksa Nerval mi ezgi
Geçmiş günlerin zevki
O eski yankılarca

Solgun gün artık gelsin
Sevilen kim göstersin
Şi'rini geri versin
O Francis Carco'ya

HOLLANDA DİYECEĞİZ ONA

Hollanda diyeceğiz ona
Bu kaçakçılık yurduna
Yağmurla yel arasında
Sesteki ve ölçüdeki
Bir duraklık anmış gibi
Öncesiyle sonrasında

Bu görüntü krallığı
Ki dengedir sağladığı
Toprakla su arasında
Ölüm kalım sırasında
Pencerede sanki vurur
Kuşların deldiği pancur

İşte saat ve seyahat
Gün ancak ses olduğunda
Rastlantısal zarlar gibi
Bir de erişilen nokta
İkimize bu yaşamın
Hep âmin'i olmuş sanki
Orda her şey var sayılır
Durmak belli belirsizce
Bizim gecemizden önce
Hac yolunda durak işte
Kadehin bağışlanması
Diz çökmüş hükümlülere

Ey acılar hârikası
Yitip gider koku sürer
Kırıldığı yerde yaşam
İkisi de ne çok titrer
Bir olma mucizesinde
Öpüşmekteyken dudaklar

BU SARIŞIN ÜLKEDE

Bir keman gibi
Bu sarışın ülkede
Dardır gece
O kadar dar ki
Uykusuzluk bulunur sade
Ötesinde berisinde

MAVİ VE BEYAZ LABİRENT

I

Ben geldim katederek hiçbir yerin ülkesini
Ben geldim rüzgârlı bir yoldan tehha ve dondurucu
Yorgunluk yanıtsız çağrılar silinmiş adımlarla dolu
Ve bataklıklarla ansızın yırtılan bir kumaş gibi

Beyhude bir kış ormanı bir ıssızlık yokluğunda kuşların
Bir dönüşten ötekine ve bir düşün sonu değil hiçbir zaman
Gözler görmemekten kızgın ciğer yanmış korkudan
Sadece kandır makas sesi çıkaran dibinde kulağın

Sana geldim haç dikilmiş tepelerden kayarak
Camdan iğne kollarımla ve bağıran dizlerimle
Yalan dolan dünyası sonsuz bir körebe
Eksiktir kötülük merdiveninde her zaman bir basamak

Ne biçim labirent bu orda ben peşimde hep ben
Oyunun yalnız ilk sözlerini bilen bir oyuncu gibi
Sana geldim candan başka bir ışık yokken geceleri
Bu sahneye burda durmaksızın hayata başlamaktayım
yeniden

Ben geldim iç sislerden sırlardan geçerek
Yanlışlardan korkuyu kendisine geri veren kuşkudan bir de
Ben geldim sana ben dokunanları kesen bu kamışlar içinde
Toprağın ihanetinden ve bataklığın ölü suyundan geçerek

Sana geldim mıknatısa nasıl gelirse sert bir demir talaşı
Bir taş gibi ağırlığından başka kutsal yasası olmayan
Ya da bu dize gibi onbeşinci defasında uyağını bulan
Ağda çırpınan balık ilmiklere karşı
Dünya uçsuz bucaksız ikimize dar gelen yatak
Orda bana belirsizce yol gösterir inlemen
Ah bir düşle kaçacaksın sana elim değmeden
Oysa en çok korktuğum şey ey kurban seni uyandırmak

II

Benim ateş böceğim geceleyin bile seni kendi ışığında görmekteyim artık
Ve hiçbir şey yanşamaz seninle hiçbir şey tatlı değil o kadar
Ona benzer ne bir çocuk ve ne de bir koku var
Ne bir rüzgâr su zerresi uçurtma nilüfer kayık

Şafakta ne bir yankı ne de kıyıda bir köpük var
Ne bellekte bir fısıltı ne dallarda bir kıpırtı
Adımların bembeyaz bir kâğıtta kurşun kalem gibi tatlı
Bakışlarının öteki yanı Vermeer mavisine çalar

Her şey bana senden şarkı hep dilimde benim için işkence
Nefes aldırmayan bu kalp ve bırakmıyor bana
Seni yarasız sevmeyi ne bir saat ne bir dakka
İçimdeki bu hayvana yem yetişmiyor işte

Kesintisizdir bu açlık bu aç kalma beni yiyip bitiren
Ah elime bir alsam bir kerecik alsam
Elimle bir an için senin elini tutsam
Bana batan sözler geçer ölüm nasıl geçerse onların ötesinden
Hiçbir sözcük yok dile getirmek için bu heyecanı
Arzuya benzemeyen ve hiç olmazsa hazla sakinleşen
Sen o hafif kolunu avcuma koyup ağırlığını duyururken
Çok değil birdenbire bu korku sarkacın çifte salındığı

Çok uzaklardan ve derinden gelir bu bilemem hangi
Uçurum gırtlağıma kadar dört nala doldurur beni inlemesiyle
Bu rüzgârdan da beter büyük söğütlerin kargaşasıdır içimde
Bu ezilmiş otlar gökyüzünde yaprakların çılgına dönmesi

Buna hiçbir insan adı verilmemiş hiçbir şeyle de kıyaslama yapılamaz Hiçbir şey onun ne ilacı ve sessizliği ne de
Hiçbir şey aynı ağırlıkta değil terazinin öteki kefesinde
Tıpkı içi dışı bir manto yağmura boydan boya

Ama nedir bu şefkatin sonsuz ümitsizliği
Bütünüyle varoluş her nefes alışında

Mahkemeye çıkıp da can sınıra varınca
Yazacaklar şaşkınlığın üstüne Adres bırakmadan gitti

Artık beni duymayan sen Hep sen Bu beni ezmekte
Gerekli mi insana düşüncelerinin sonuna kadar gitmek
Olduklarının sonuna olduğunun sonuna farketmemek
Hissettiklerini dediklerini durmak cümlelerin tam da orta yerinde
III
Ben geçtim bizzat kendi yerimi ben olmanın yerini
Sandalda yattım kürekler arasına boylu boyunca
Suyun piyano gibi telgraf çaldığı bir müzik kulağımda
Ama saz krallığı gözyaşı döküyor orada kim öldü ki

Kavak yaprağına özgür olması için azıcık rüzgâr gerekli
Ah kumarbaz oyunun sona erdiğini anladığı zaman
İskambil kâğıtları delikli şanslar gibi çıkar parmaklarından
Ne güzel mekanik bir an her şeyin hiçbir şeye benzediği

Sofradan kalkılmaz öyle bir seçim gibi görünürse düşen
O zaman lüks olur ki insan duraklar kaçınılmazın karşısında
Bir hareket tercih edilir ötekine kum da başka bir safraya
Bir akşam sırf erteleme olan bir akşam hâlâ kendisi olabilen

Böyle bir günde bizzat kendi kusursuz düzenini kurmak
Pişmanlık veya red zamanı geçti mi
Ne boş bir hareket rötuşlamak eski halimi
Sevdiğime aynadan başka bir şey olduğuma inanmak

İki kolumun tümseğini koyuyorum uykunun çevresine senin
Tekrar bizim olacak bize saldıran gölgedeki topraklar
Ve mantar şamandıralarıyla terkedilmiş ağlar
Biricik kalıntıları olacak oradaki denizin
Oradan geri alacağım adım adım acımasız rüzgârlardan onu
Gün gün zamandan taş taş yıkıntıdan
Bir şarkının geri alınması gibi unutuşlardan
Günah günah cehennemden şeytanla çekişilen canı

Ve yaşamak en son kumsalına kadar kullanılmış olsa bize
Varmış olsak dünyanın ucuna müsrif krallar gibi

O zaman ey aşkım bir set yapardım alır da sözcükleri
Ölüme karşı toprağın görünsün ve çiçek açsın ey Zuyderzee

IV

Bizsiz gelen zamanlarda her şey beyaz ya da mavi
Bizsiz gelen zamanlarda bizi kim anlatmış olacak
Buradaki değirmenlerle bu porselen olur ancak
Çığ altında ölen için kar da beyaz ve mavi

İlerde benzer bir portre sahibi olmak mı en iyisi
Yeter ki aşk yalan bellekle rahvan gitsin
Yeter ki imge ile yankı inandırsın ve göstersin
Sözcükler mavi ve beyaz ülkede kalsın yeter ki

Ve beyaz ve mavi olsunlar her titreyen dudak için
Ve bütün heyecanlı bakışlar için kalsınlar beyaz ve mavi
Bizden yükselen sözcükler buğdayın baharda yeşermesi gibi
O sözcükler ki tadları olacak Hep sert ve keskin
Ve herkes dilediği gibi söylesin havanın güzel olduğunu yağmur yağanda
Terkedeceğiz bu hoş kokuyu eskiden ne olduğumuz önemli mi
Akşam vakti evlerde ışıkların yanması düş görülmesi gibi
Ve beyaz ve mavi bir gözyaşı yükselir her yıldız şafağında

Her ağlayışta biz olacağız her kucaklayışta biz
Siyaha mavi diyen partisine katılarak çılgınların
Gözlerin ve ellerin sırdaşlarıdır buluşmaların
Labirent aşk hatırımız için hep burda kal demekteyiz

Mavi ve beyaz labirent Ren nehrinin bittiği yerde oluşan
Ve ben bu ihtiyarım boş yere kollarım damar damar
Unuttum yüksek yöreleri ordan geçerdi Lorelei'lar
Bu aşk deltasında denizin kıyısı önünde kaybolan

Şaşkın adımlarımızın üstünde bu kanat seslerini çıkaran kim var

Tüyden ve havadan oluşan bu çifte ses bir sepetçinin eliyle
biçim verdiği
Delft'in ışığı üstümüzdedir son bir çaput gibi
Ey akşam üzerleri geçen hava perileri ey kırlangıçlar

CEHENNEM V

Hiçbir şey yaşam kadar geçici değildir
Hiçbir şey geçici değil var olmak kadar
Bu kırağı için biraz da erimektir
Ve hafif olmayı çağrıştırır her rüzgâr
Vardığım yer ise yabancı diyar

Sınırı geçiyorsun günü gelince
Nereden geliyorsun gittiğin yer neresi
Ne anlamı var yarının ve dünün anlamı ne
Diken değiştiriyor işte yüreği
Her şey anlamsız ve acımasız değil mi

Oraya şakağına daya elini
Dokun çocukluğuna gözlerinin
Lambaları sönük tutmak daha iyi
Daha yararlıdır bize uzunu gecelerin
Bu ise yaşlanmadır gün ışığı için

Ağaç güzeldir sonbahar mevsiminde
İyi ama çocukcağza ne oldu
Kendime bakar ve şaşarım işte
Görünce bu tanınmamış yolcuyu
Onun yüzüyle çıplak ayaklarını
Az az sessizlik oluyorsun sen
Ne var ki çabuk değil öyle yeterince
Senin farklılığını farketmediğinden
Ve eski zamanlar kendi üzerine
Zamanın tozunu düşürmesin diye

Yaşlanmak sonunda uzun iştir doğrusu
Parmaklarımız arasına kum kaçar bizim de
Sanki bu yükselen soğuk bir su
Bu bir utanç gibidir büyüye büyüye
Bağrılacak bir deri sepilensin diye

Uzun iş bir insan bir nesne olmak
Uzun iş her bir şeyi feda etmek de
Ve duyuyor musun değişimleri bak
Oluşan bizim içimizde
Belimiz yavaş yavaş büküldükçe

Ey acı deniz ey derin deniz
Nedir saati gelgitlerinin
Kaç saniye-yıl gereklidir dersiniz
İnsanın insanı saptırması için
Niçin bu kadar naz niçin

YUMUŞAMA İŞARETİ

Gel kollarıma benim yumuşama işaretim
Nasıl uyurum ben sezince böyle
Acı çektiğini acı sanki duyarım seni
Ve kanının akışını kanımın içinde

Gel gücüme güçsüzlüğüme
Elangi dişlerle ısırılmış çocuk hangi
Ve seni nerede yaraladılarsa
Orada sızlar ruhumun teni

Kırılan bir kemanım ben
Sana dokunan ve bana varan acı
El hangi kapıda sıkışıp kalmış
Ey sabahın o uzun bekleyiş ânı

Hareketsiz kaba güçte
Çökertir beni suskunluğun çığlığı
Öyle ağır öyle ağır öyle ağır sessizlik
Orada acı'dır yaşamanın yasası
Ben meçhul bir nöbetçiyim
Bir nefesten hep korkan
Varlık ona göre sürüp giden yanılma
Ve saat yırtık mektup her zaman

Ben korkunun nöbetçisi
İnandıklarına katılmayan
Umutsuzluğa düşen ve şıpınişi
Yeni bir haç yeni korku yaratan

Üzüntüm uzakta sönük bir
Çanın yangınını söylemekten
Denizin kayalardan dilenmesi gibi
Hayatım kollarımda seni tutarım ben

Seni kollarımda tutarım hüzünlü seni
Bu çarpan yürekte bir tek sen varsın ancak
Ve hiçbir şey benim için senden fazla değil
Dünyaya ve zamana aykırı olarak

HAYATIMDAN YARATTIM

Hayatımdan yarattım
Tatlı bir yüzyüze'lik
Orda her şeyin anlamı çifte

Gelen kaçıyor
Gün ise gece
Yokluk gelir akla uyku denince Tüm gördüklerim
Terkeder ilk rengini
Senin sesini işitince Söylediğin bir sözle
Ve öğleden sonra
Karışır ışık ile gölge Değişen gözlerin için
Çektiğim nedir Tanrı'm
Ölümün ta kendisi nerdeyse
Hem nasıl katlanılır
Bu duran vakte
İnanmak hâlâ beni sevdiğine Yürek birdenbire
Kalmışsa bahçesiz
Canımın yarınları tükenmişse Rica mica değil
Seviştiğimizi
Bağırmak var sadece

Tekerlek ya da sırık
En korkunç acılar
Ne pahasına hem de Ateşte olsa da elim
Razıyım her şeye
Aşk benim için bir musikiyse

ACIRIM

Acırım sevda sözcüklerinin kıt oluşuna
O nedenle bana hep bir cümle gerekli
Hiçbir şey göremem damarlarımdan başka
Ve söz insanlık dışı görünür bana
Buğdayı yaralayan bir tırpan gibi

Kuşkulandırır beni kıtlığı sevda sözlerinin
Ve aşkın sözcüklerle dile getirilmesi
Ben sokak sokak dolaşan bir dilenciyim
Hiç kimse şarkımı dinlemez benim
İşitmez sevdanın kısır sözcüklerini

Hep aynı sözcüklerin kısırlığıdır işte
Birbirine eş kılan sevgilileri
Onlardan da çok şiirleri elbette
Yüzün pembeleşmesi seviyorum deyince
Söyleyin nasıl nasıl yetinmeli

Ne yapmalı sevda sözcükleri bu kadar kıtken
Karın iskambil kâğıtlarını bulutların
Bir oyun cennet ya da cehennem denen
Yaşamak ya da ölmek farklı şeyler değilken
Sözcükler ta kendisi katledilmiş kuşların

OY GİTAR

Oy gitar oy gitar kalbim onun boynunda saklı
Ben ki bir piç köpeğiydim yaşadım ağlamaklı
Oy gitar aşka düşmüş bir de sevilmemişsen
Şiiri susturun duyun ağlayışımı derinden
Gitarda gitarda

Oy gitar ortalığı odur geceden çok karartan
Gözyaşıdır tek nektarım gürültüdür geri kalan
Oy gitar düş kurmaksa oy gitar unutmaksa
Neye kadeh kaldırır el yatakta uyunan çağda
Gitarsız gitarsız

Oy gitar gitarım inanmak için çok gereklidir" oysa
Çileme ortak olan bu kederli sanata bu havaya
Oy acının gitarı oy gitar gözlerin olmaksızın
Yakın sesimi dizelerimi yakın oy gitarı yaşlanmanın
Gitar gitar gitar

HALKIN AYAKLARINDAN DOĞAN BU ŞARAP

Ah bu şarap değil halkın ayaklarından doğan
Dostum o bizim kanımızdır
Dokun geceye dokun yağmura dokun gözyaşlarına
Bizler doğan altının kar'ı
Ey şiir

Bizler bu zalim bağbozumu gibiyiz
Boğulmuş türküyüz biz
Biz bu kıyamet günü bu eylül
Dansı
Ah cendere ah zalim davul ah acıyın karnıma
Her dizenin farkı yok bir çığlıktan

Sen fırtına gibi doğdun bir yerlerde
Şimşeklerin anısı var gözlerinin incisinde
Sen seçmiş değilsin saatini ne de kumsalını
Acı çekmenin
Bin ölümün acısını çeksen de hep yerin olacak
Hep yeri olacak senin yaranın
Başkaları için sızlanmaya mecbur şom ağız
Ne yapmak için geldik tarihine insanların
Acı çekmekten gayri
Ne aramaya geldik onların çılgınlığında
Niçin attık kendimizi kurbanlık hayvanların içine
Hangi suçu işlemiş gibiyiz biz
Düşünceyle ya da sözle
Diyorsun ki ne düşünmek ne de bilmek isterim
Sana varolmamayı öğreteni istiyorsun
Yaşamayı canlı olarak sürdürmeksizin
Sen ki herkesten daha iyi hep varsın
Yaşamanın ve ölmenin iki kılıcı arasında
Ey şair

İşin bitmedi Acı ile acı
Ben de öyle senin kardeş-gölgen
Seni dinleyen ve seninle yankı veren

Yakınmalarım için tıpkı bir çeşme
Ayın bıçakladığı

Table of Contents

Mutlu Aşk Yoktur -Aragon
ARAGON ÜZERİNE
İçindekiler
SAF PERŞEMBE
MOBİLYALI ODA
MUTASAVVIF MASKARA
FÜG
AKROBAT
MADAME TUSSAUD
OPERA AŞIĞININ ŞARKISI
JEAN-BAPTISTE A.'NIN YAŞAMI
ye göre
PİYADENİN KAFAYI OYNATMASI
HEYKEL
İTALYAN DİLBERİ
PROGRAM
ÇİĞ IŞIKLAR GAZİNOSU
TEK SÖZCÜK SÖYLEMEDEN
TAŞ ÇATLATMAK
CAN SİMİDİ
HARABELERDE BAĞIRA ÇAĞIRA OKUNACAK ŞİİR
ÇAĞDAŞ KURTLAŞMA
NADIEJDINSK 1895
YİRMİ YIL SONRA
AYRI DÜŞMÜŞ SEVGİLİLER
YİRMİ YAŞ VALSI
İLKBAHAR
LEYLAKLAR VE GÜLLER
40'LARIN İKİNCİ RICHARD'I
ELSA SEVDASI
1/KORKUNÇ KORKULAR YAŞIYORUM
2/YAGMUR DAMLALARINI KISKANIRIM
3/EKİM EZGİSİ

4/SENİN İÇİN
5/AVI GNON
6/BOĞULANLAR
7/SÜREKLİ RANDEVU
MAYIS GECESİ
GÖZYAŞLARI BİRBİRİNE BENZER
DUNKERK GECESİ
ELSA'NIN GÖZLERİ
YİTİK ŞARKILAR
YARIM KALMIŞ ŞİİR
KALBİM
YALNIZ ADAM
C
KAHRAMANLARIN ANISINA ŞAŞILACAK DERECEDE BENZEYEN BİR ORMAN ÜZERİNE
"FRANSA'M BENİM, SELÂM SANA.
GÜL VE MUHABBET ÇİÇEĞİ
MUTLU AŞK YOKTUR
İŞKENCE ALTINDA TÜRKÜ SÖYLEYENİN BALADI
TERKEDILEN
FRANSIZ MARŞI
ŞAİRDEN PARTİSİNE
ŞİİR SANATI
PARİS KÖYLÜSÜ
BAHARIN O BİLİNMEYEN KADINI
KARA MAYIS
GARİP BİR ŞEYDİR DÜNYA
PONT-NEUF ÜZERİNDE
GEREKLİYDİ SADECE.
"AŞK" SÖZCÜĞÜ
DÜŞÜYORUM
SENİNLE BİR YASTIKTA
YILBAŞI GÜLÜ
SONSÖZ
NEŞİDELER NEŞİDESİ
HAMAM
EY BENİM SEL'İM

BETHUNE RIHTIMI
HOLLANDA DİYECEĞİZ ONA
BU SARIŞIN ÜLKEDE
MAVİ VE BEYAZ LABİRENT
CEHENNEM V
YUMUŞAMA İŞARETİ
HAYATIMDAN YARATTIM
ACIRIM
OY GİTAR
HALKIN AYAKLARINDAN DOĞAN BU ŞARAP